

Załącznik nr 1
do uchwały nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: pedagogika

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Śląski
w Katowicach

Data przeprowadzenia wizytacji: 5-6.06.2025 r.

Warszawa, 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	14
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	24
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	29
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	33
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	38
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	42
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	44
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	50
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	52

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Sławomir Przybyliński, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Justyna Kusztal – ekspert PKA
2. dr hab. Agnieszka Barczykowska – ekspert PKA
3. Bogdan Lewiński – ekspert ds. pracodawców PKA
4. Marta Ekner – ekspert ds. studenckich PKA
5. Beata Filus – sekretarz zespołu oceniającego PKA

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku pedagogika na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach została dokonana w roku akademickim 2024/2025 po raz pierwszy. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny oraz pozostałą dokumentacją przekazaną przez Koordynatora z ramienia Uczelni w wirtualnej przestrzeni dyskowej. Przebieg wizytacji odbył się zgodnie z ustalonym harmonogramem – miały miejsce spotkania z Władzami Uczelni, z zespołem przygotowującym raport samooceny, ze studentami i przedstawicielami Samorządu Studentów oraz studenckiego ruchu naukowego, z nauczycielami akademickimi, z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, jak również z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych w formie stacjonarnej, dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, jak również oceny infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia. Pod koniec wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące Zespołu oceniającego, podczas którego dokonano oceny stopnia spełnienia poszczególnych kryteriów, sformułowano uwagi, które przedstawiono władzom Uczelni na spotkaniu końcowym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego – w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

(jeśli studia na kierunku są prowadzone na różnych poziomach, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu studiów)

Nazwa kierunku studiów	Pedagogika	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/ niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	pedagogika 100%; 180 pkt. ECTS	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	VI semestrów	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	60 godzin	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów		
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	191	15
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	285	200
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	104	102
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	118	118
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	36	36

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	Pedagogika	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/ niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	pedagogika 93% pozostałe: filozofia 2%; nauki socjologiczne 2%; psychologia 2%; nauki o kulturze i religii 1%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	IV semestry; 120 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Brak	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i terapia pedagogiczna 2. pedagogika resocjalizacyjna z penitencjarystyką	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	88	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	945	664
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	112	112
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	118	118
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	36	36

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione częściowo

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia, na Uniwersytecie Śląskim obejmuje przygotowanie pedagogów do pełnienia roli zawodowej i prowadzenia działalności badawczej w dwóch zakresach kształcenia: pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną oraz pedagogika resocjalizacyjna z penitencjarystyką. Koncepcja kształcenia jest autorska, oryginalna, oparta na tradycji kształcenia pedagogów w Uniwersytecie Śląskim i łączy przygotowanie merytoryczne oparte na wynikach badań naukowych z praktyką pedagogiczną instytucji i organizacji prowadzących działalność edukacyjną, opiekuńczą, wychowawczą, profilaktyczną, terapeutyczną i resocjalizacyjną.

Na kierunku pedagogika prowadzone są studia stacjonarne pierwszego i drugiego stopnia, a studia niestacjonarne dotyczą tylko trzeciego roku pierwszego stopnia, gdyż od trzech lat nie ma już naboru na studia drugiego stopnia w trybie niestacjonarnym.

Cele kształcenia na kierunku pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia, studia stacjonarne i niestacjonarne w Uniwersytecie Śląskim obejmują: kształcenie nauczycieli zgodnie z aktualnym dorobkiem badań naukowych, współpracę z pracodawcami, powiązanie oferty kształcenia z otoczeniem społeczno-gospodarczym, włączanie ekspertów zewnętrznych w proces kształcenia, podniesienie poziomu kompetencji informatycznych studentów, angażowanie studentów w badania naukowe. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia są zgodne z celami strategicznymi uczelni w zakresie badań naukowych i kształcenia studentów oraz z polityką jakości uczelni obejmującą w/w obszary i rozwój potencjału kadry badawczo-dydaktycznej.

Koncepcja kształcenia obejmuje trzy obszary ulokowane w modułach kierunkowych, prowadzących do dyplomu z danego kierunku (pedagogika specjalna w określonym zakresie), modułach obszarowych, wspierających kształcenie kierunkowe oraz w otwartych modułach uniwersyteckich, które uzupełniają kształcenie kierunkowe w zakresie innych dyscyplin naukowych obecnych w uniwersytecie.

Uczelnia podjęła próbę dopasowania autorskiej koncepcji kształcenia pedagogów na studiach pierwszego i drugiego stopnia w UŚ do ram Rozporządzenia MNiSW z dn. 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2029, poz. 1450 z późn zm.) zał. nr 3 Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka (dalej: standard kształcenia nauczycieli z 2019 r. zał. nr 3) i kształcenie w zakresie pedagogiki specjalnej prowadzi na studiach innych niż kierunek pedagogika specjalna, co jest zgodne z ustępem 1.2 punkt 1 litera a) w/w rozporządzenia.

Uczelnia deklaruje, że na kierunku pedagogika w cyklu studiów pierwszego i drugiego stopnia można uzyskać kwalifikacje do wykonywania zawodu pedagoga opiekuńczo-wychowawczego oraz nauczyciela pedagoga specjalnego w zakresie terapii pedagogicznej, a także do wykonywania zawodu pedagoga w jednostkach penitencjarnych oraz nauczyciela pedagoga specjalnego w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej. Zatem uczelnia wedle deklaracji prowadzi kształcenie dwuspecjalnościowe bądź dwuzakresowe. Należy jednak wyraźnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi, absolwent studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku pedagogika nie jest

pedagogiem specjalnym, ale pedagogiem opiekuńczo-wychowawczym i pedagogiem resocjalizacji, który może być zatrudniony na stanowisku pedagoga specjalnego na mocy §28 ust 5 Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U z 2 października 2023 r. Poz. 2102).

W świetle deklaracji Uczelni pedagog w zakresie pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej i terapii pedagogicznej ma kwalifikacje do podjęcia pracy opiekuńczo-wychowawczej z dziećmi, młodzieżą, osobami dorosłymi, seniorami w placówkach wpięrania rodziny i pieczy zastępczej, opieki społecznej. Ponadto posiada kwalifikacje do pracy korekcyjno-kompensacyjnej z dziećmi z grupy ryzyka specyficznych trudności w uczeniu się oraz uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się w placówkach oświatowych, tj. szkoły, poradnie psychologiczno-pedagogiczne (bursy, internaty, świetlice szkolne), placówki doskonalenia nauczycieli, placówki oświatowo-wychowawcze wychowania pozaszkolnego (pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, szkolne schroniska młodzieżowe) na stanowisku nauczyciela wychowawcy.

Przygotowanie w zakresie pedagogiki korekcyjnej (terapii pedagogicznej) daje możliwość zatrudnienia na stanowiskach terapeuty, nauczyciela terapeuty, nauczyciela pedagoga specjalnego, w: specjalistycznych placówkach wparcia rodziny i pieczy zastępczej np. świetlicach specjalistycznych, prowadzących pracę terapeutyczną oraz w specjalistycznych placówkach oświatowych szkolnych, jak i pozaszkolnych oraz w poradniach specjalistycznych.

W świetle deklaracji uczelni pedagog w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej z penitencjarystyką ma kwalifikacje do wykonywania zawodu pedagoga - wychowawcy resocjalizacyjnego w placówkach i jednostkach penitencjarnych podlegających Ministerstwu Sprawiedliwości, takich jak zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich (na stanowisku nauczyciel wychowawca), okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład karny, areszt śledczy (na stanowisku wychowawcy), zespół kuratorskiej służby sądowej, ośrodek kuratorski, policyjna izba dziecka, opiniodawczy zespół sądowych specjalistów. Ponadto absolwenci pedagogiki w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej z penitencjarystyką mogą pracować w świetlicach środowiskowych i socjoterapeutycznych, ochotniczych hufcach pracy, ośrodkach pomocy społecznej lub organizacjach świadczących usługi streetworkingowe lub partyworkingowe, a także w placówkach takich jak młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, a także w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, placówkach wychowania pozaszkolnego (pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, szkolne schroniska młodzieżowe). Ponadto miejscem pracy dla pedagoga resocjalizacji mogą być szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, gdzie może być zatrudniony na stanowisku pedagoga specjalnego w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku pedagogika studia pierwszego stopnia przypisano do dyscypliny naukowej pedagogika i mieszczą się one w tej dyscyplinie w 100%, natomiast przypisanie koncepcji i celów kształcenia na kierunku pedagogika studia drugiego stopnia do pedagogiki jako wiodącej, a ponadto do dyscypliny filozofia, nauki socjologiczne, psychologia i nauki o kulturze i religii należy ocenić jako nieprawidłowe. Nie wszystkie bowiem te dyscypliny stanowią teoretyczne podstawy dla kierunku i nie stanowią podstaw do osiągnięcia efektów uczenia się w tych czterech pozostałych dyscyplinach, a studia nie służą też przygotowaniu do prowadzenia badań naukowych w tych dyscyplinach.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku pedagogika studia pierwszego stopnia są związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie pedagogika, co uczelnia obszernie uargumentowała, wskazując na badania edukacyjne zorientowane wdrożeniowo, pedagogiczne badania teoretyczne, szeroko zakrojoną działalność badawczą w zakresie pedagogiki społecznej, opiekuńczej, resocjalizacyjnej i problematyki penitencjarnej. W uczelni prowadzone są też badania w obszarze edukacji uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi i osób dorosłych w zakresie terapii, rehabilitacji i opieki.

Natomiast na studiach drugiego stopnia koncepcja i cele kształcenia być może korespondują w jakiś sposób z działalnością badawczą uczelni w zakresie wskazanych czterech dyscyplin, ale uczelnia nie wykazała tego związku, nie jest on też widoczny w efektach uczenia się.

Koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia powstawała w wyniku konsultacji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego i jest ona zorientowana, podobnie jak cele kształcenia, na potrzeby tego otoczenia, co jest widoczne choćby w modelu dwuspecjalnościowym i co także zwiększa szanse absolwentów na znalezienie swojego miejsca w systemie edukacji, pomocy społecznej czy ochrony zdrowia. Kształcenie takie stanowi odpowiedź na zapotrzebowanie rynku pracy w województwie śląskim i całym rejonie południa Polski na pedagogów, nauczycieli, wychowawców i terapeutów.

Interesariusze zewnętrzni mieli wpływ na koncepcję kształcenia na kierunku pedagogika poprzez specjalne gremia, takie jak rada programowa kierunków pedagogicznych na Wydziale Nauk Społecznych, natomiast studenci z nauczycielami akademickimi aktywnie wpływają na koncepcję kształcenia i jej modyfikacje poprzez udział w zebraniach rady dydaktycznej kierunków. Udział interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu koncepcji kształcenia jest widoczny choćby w zorientowaniu jej na treści programowe w zakresie bezpieczeństwa samych pedagogów czy wychowawców w przyszłej pracy zawodowej.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i uczelnia realizuje takie zajęcia w formie wykładów poprzez platformy edukacyjne. Zajęcia te prowadzone są w wyznaczony dzień tygodnia (szerzej w kryterium 2).

Uczelnia na kierunku pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia przyjęła wszystkie ogólne efekty uczenia się określone w standardzie kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. nr 3.

Dla studiów pierwszego i drugiego stopnia Uczelnia przyjęła identyczne zestawy efektów ogólnych nie uwzględniając progresji w zakresie ich osiągania. Przyjęcie efektów uczenia się za standardem kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. nr 3 nie wymaga określania zgodności z Polską Ramą Kwalifikacji, bo co do zasady efekty ze standardu są zgodne z właściwym - 7 poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. W przypadku studiów pierwszego i drugiego stopnia przyporządkowanie do efektów uczenia się ze standardu kształcenia nauczycieli z 2019 roku, zał.3 zakłada, że student realizuje dokładnie takie same efekty uczenia się na każdym poziomie studiów, co jest nieprawidłowe.

Za prawidłowe uznaje się co do zasady realizację na studiach pierwszego stopnia albo na studiach drugiego stopnia określonej części standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, np. obejmującej pełne przygotowanie pedagogiczne.

Do efektów ogólnych konieczne jest przypisanie szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. nr 3, z uwzględnieniem założeń opisanych w przyjętej przez Uczelnię koncepcję kształcenia. Do przewidzianych programem studiów zajęć realizujących standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przypisuje się szczegółowe efekty uczenia się określone w tym standardzie, uwzględniające jednak przyjętą przez Uczelnię koncepcję kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Uczelnia nie określiła szczegółowych efektów uczenia się ze standardu kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. nr 3, ale autorskie efekty dla zajęć lub czasem treści programowe w sylabusach (gdyż czasem efekty z sylabusu są po prostu treściami programowymi) mechanicznie przypisała do efektów szczegółowych ze standardu kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. nr 3. Spowodowało to negatywne konsekwencje.

Przypisanie na przykład efektu pod kodem R_M_3 do efektu ogólnego KU-08 i efektu szczegółowego E.2R.U1 pokazuje taką oto niespójność:

Efekt R_M_3: Student potrafi wykorzystywać zdobytą w ramach zajęć wiedzę odnośnie mediacji jako metody rozwiązywania sporów (konfliktów) między pojedynczymi jednostkami lub grupami osób i jej idee popularyzować - przenosić i wdrażać - celem rozwiązywania problemów edukacyjnych, wychowawczych, pomocowych i terapeutycznych co ma swe odzwierciedlenie w znajomości: funkcji (zadań), celów mediacji, zasad i etapów postępowania mediacyjnego, zalet i wad praktyki mediacji oraz czynników wykluczających procedurę mediacyjną.

Efekt ogólny KU-08 brzmi: Student potrafi wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz 7a programy poprawiające integrację rówieśniczą uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Efekt szczegółowy E.2R.U1. ze standardu kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. nr 3 brzmi:

„W zakresie umiejętności absolwent potrafi: analizować metodykę oddziaływań w placówkach resocjalizacyjnych; analizować i stosować teoretyczne podstawy instytucjonalnych oddziaływań metodycznych; analizować i stosować socjotechniki, psychotechniki, antropotechniki i kulturotechniki; analizować i stosować metody twórczej resocjalizacji w placówkach: teatr resocjalizacyjny, resocjalizację przez sport, muzykoterapię, plastykoterapię i dramę; analizować i stosować metody wspierające proces readaptacji i reintegracji społecznej; stosować metodykę pracy wychowawcy w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, schroniskach dla nieletnich i zakładach poprawczych; analizować i stosować podstawy metodyczne pracy wychowawcy w aresztach śledczych i zakładach karnych; określać przyczyny stresu i wypalenia zawodowego pedagogów resocjalizacyjnych”.

To przykładowe losowo wybrane zestawienie pokazuje daleko idące niespójności i nieprawidłowości wynikające z takiego sposobu przyporządkowania, gdzie autorskie efekty uczenia się, czasem tożsame z treściami programowymi przypisywane są nietrafnie efektom ogólnym ze standardu kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. nr 3. Samodzielnie określone przez uczelnię efekty uczenia się powinny znajdować odzwierciedlenie w koncepcji kształcenia, realizowanej poprzez te efekty w treściach programowych. Jeśli wszystkie ogólne efekty uczenia się są przyjęte za standardem kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. nr 3, to uczelnia powinna konsekwentnie przyjąć wszystkie efekty szczegółowe i znaleźć dla nich umocowanie w koncepcji kształcenia i w dużej mierze narzuconych przez standard treściach programowych.

Standard określa tylko minima treściowe, godzinowe i punktowe, autonomia uczelni przejawia się decyzji o przyjęciu i ewentualnym zwiększeniu zakresu treści, godzin lub punktów oraz w samodzielnym określeniu efektów uczenia się w zakresie filozofii, nauk socjologicznych i innych

dyscyplin naukowych w dziedzinach nauk humanistycznych i nauk społecznych. Rozszerzenie i pogłębienie treści programowych i w konsekwencji zwiększenie liczby punktów ECTS jest możliwe pod warunkiem zrealizowania wszystkich efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. 3.

Uczelnia dodała do efektów przyjętych ze standardu kształcenia nauczycieli z 2019 r. zał. 3, jeszcze kilka efektów ogólnych: po dwa z kategorii wiedzy umiejętności i kompetencji na studiach pierwszego stopnia oraz jeden efekt z kategorii wiedzy na studiach drugiego stopnia. Efekty te zostały przypisane do zajęć w planie studiów realizowanych jako moduły ogólnouniwersyteckie zaprojektowane jako interdyscyplinarne wsparcie dla studentów kierunku pedagogika, co jest zgodne z koncepcją kształcenia na tym kierunku na Uniwersytecie Śląskim. Efekty te „wykraczają poza standard”, ale Uczelnia nie przypisała im dodatkowych punktów ECTS, co należy ocenić jako nieprawidłowe, skoro Uczelnia deklaruje, że na kierunku pedagogika realizuje w pełni efekty uczenia się określone w standardzie kształcenia nauczycieli z 2019 roku, zał. 3, gdzie liczba punktów ECTS przypisanych do realizacji założonych efektów wynosi 301 ECTS.

Absolwent studiów pierwszego stopnia i/lub drugiego stopnia jest zatem pedagogiem resocjalizacyjnym czy opiekuńczo-wychowawczym, który zgodnie z przepisami regulującymi zatrudnianie w szkołach i placówkach oświatowych z 2023 roku może być zatrudniony na stanowisku pedagoga specjalnego, ale nie jest pedagogiem specjalnym, bo nie realizuje wszystkich ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. nr 3.

Pogłębiona analiza przyporządkowania przez Uczelnię mechanicznie treści programowych lub efektów określonych na poziomie zajęć do efektów ogólnych i efektów szczegółowych pokazuje liczne nieprawidłowości wynikające z niejako trzystopniowej struktury efektów uczenia się, gdzie mimo przedstawionych przez Uczelnię matryc pokrycia efektów uczenia się, widoczne są logiczne błędy i niekonsekwencje.

I tak: niektóre z efektów uczenia się określone na poziomie zajęć, np. edukacja człowieka dorosłego zostały przypisane tylko do efektów ogólnych. Natomiast zajęcia andragogika na studiach II stopnia zawierają efekt przedmiotowy: „Potrafi sprawnie posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi, w tym teoriami gerontologicznymi i kształcenia dorosłych, posiada umiejętność konstruowania rozbudowanych ustnych i pisemnych uzasadnień na tematy dotyczące różnych zagadnień pedagogicznych z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku pedagogiki, jak i innych dyscyplin naukowych” i przypisano ten efekt do efektu szczegółowego B.2.U5. ze standardu kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. 3 o brzmieniu: W zakresie umiejętności absolwent potrafi zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego.

Efekty w sylabusach są niekiedy tak napisane, że nie ma możliwości zaprojektować spójnego systemu ich weryfikacji, gdyż jeden efekt nie może być zweryfikowany za pomocą konkretnej metody lub kilku metod, bo jeden efekt zawiera w sobie zbyt wiele elementów wymagających weryfikacji na różnych poziomach i różnymi metodami. W takim przypadku należy efekt przeformułować czy też „rozbić” na efekty o mniejszych zakresach znaczeniowych.

Jak wskazano wyżej, identyczne określenie efektów uczenia się dla obu poziomów studiów jest sprzeczne z zasadą progresji, zakładającą osiąganie coraz wyższego poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w toku studiów. Brak progresji widoczny jest też na poziomie efektów

przedmiotowych dla zajęć wielosemestralnych tj. lektorat języka obcego na studiach pierwszego stopnia lub język obcy na studiach drugiego stopnia.

Podsumowując, efekty uczenia się nie są w pełni spójne z koncepcją i celami kształcenia na kierunku pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia, a na studiach drugiego stopnia nie są też zgodne z dyscyplinami, do których przyporządkowano kierunek, gdyż efekty ze standardu kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. 3 określono do kierunku, który jest przypisany tylko do dyscypliny pedagogika.

Co do zasady kryterium to w zakresie zgodności z PRK nie podlega ocenie, gdyż efekty uczenia się zostały w całości narzucone przez standard kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. 3. i odnoszą się do poziomu PRK

Należy jednak podkreślić, że mimo niespójności koncepcji kształcenia, a co za tym idzie i programu studiów wraz z zawartymi w nim treściami programowymi (co podlega ocenie w kryterium drugim) z efektami uczenia się ze standardu kształcenia nauczycieli 2019 zał. 3, efekty uczenia się zawarte w sylabusach są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w pedagogice (choć przyporządkowanie studiów drugiego stopnia do czterech pozostałych dyscyplin nie zostało uwidocznione ani w koncepcji kształcenia, ani w efektach uczenia się), uwzględniają kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej.

.....

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰ (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni i polityką jakości.

Koncepcja i cela kształcenia na kierunku pedagogika studia pierwszego stopnia stacjonarne i niestacjonarne mieszczą się w dyscyplinie pedagogika, do której kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni w dyscyplinie pedagogika oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy pedagoga opiekuna- wychowawcy i pedagoga resocjalizacji.

Kierunek pedagogika studia drugiego stopnia przyporządkowano do pedagogiki jako dyscypliny wiodącej oraz do czterech pozostałych dyscyplin co należy ocenić jako nieprawidłowe.

Uczelnia przyjęła trójstopniową strukturę efektów uczenia się: ogólne efekty uczenia się uczelnia w dokładnym brzmieniu przyjęła za standardem kształcenia nauczycieli z 2019 rok zał. 3, ale efekty dla konkretnych zajęć podporządkowała mechanicznie efektom szczegółowym ze standardu kształcenia nauczycieli z grupy zajęć B, E, F i G. Analiza tych przyporządkowań wskazuje na liczne niespójności.

Zgodność efektów uczenia się przyjętych za standardem kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. 3 z właściwym poziomem PRK nie podlega ocenie.

Efekty uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie zawierają zatem pełnego zakresu szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

- nieprawidłowego przyporządkowania koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika studia drugiego stopnia do pięciu dyscyplin naukowych
- niekonsekwencji w przyjęciu tylko ogólnych efektów uczenia się dla kierunku pedagogika w zakresach: pedagogika resocjalizacyjna z penitencjarystyką oraz pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną, i równocześnie mechanicznym, nie zawsze trafnym, przypisaniu do niektórych treści programowych efektów szczegółowych ze standardu kształcenia nauczycieli 2019 zał. 3.
- nieprawidłowego określenia szczegółowych efektów uczenia się jako efektów przedmiotowych niezgodnych w wielu przypadkach z efektami szczegółowymi określonymi w standardzie kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. 3.

.....

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

.....

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się prawidłowe przyporządkowanie koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika studia drugiego stopnia do właściwej dyscypliny naukowej stanowiącej podstawy teoretyczne kierunku

2. Zaleca się prawidłowe określenie ogólnych efektów uczenia się dla kierunku pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia z uwzględnieniem zasadności przyporządkowania studiów do wymagań standardu kształcenia nauczycieli zał. 3
3. Zaleca się prawidłowe określenie szczegółowych efektów uczenia się dla kierunku pedagogika, w celu wyeliminowanie niespójności np. takich jak ta: efekt uczenia się opisany jako R_M_3 nie odpowiada efektowi ogólnemu KU-08, ani efektowi szczegółowemu E.2R.U1

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Od roku 2024/2025 obowiązuje na kierunku pedagogika zmodyfikowany program studiów pierwszego stopnia, a zmiany od roku 2019/2020 objęły przede wszystkim uzupełnienie programu o zajęcia ogólnouniwersyteckie.

Mając na uwadze ustalenia poczynione przy ocenie w kryterium pierwszym, należy stwierdzić, że treści programowe nie zawsze są zgodne z efektami uczenia się na kierunku pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Niezgodność tę potwierdza też analiza arkusza hospitacji, gdzie podczas zajęć realizowano treści programowe nieuwzględnione w sylabusie do zajęć pedagogika społeczna – ćwiczenia, umieszczonym w systemie USOS.

W sylabusach przyjęto różne metody prezentowania treści, czasem są one w opisie zajęć, czasem mają formę przedmiotowych efektów uczenia się, czasem zaś stanowią one wyodrębniony fragment w strukturze sylabusu. Miejsce umieszczenia treści programowych w sylabusie wprawdzie nie podlega ocenie, ale wpływa na transparentność i precyzyjność treści programowych, które tej ocenie podlegają. Brak prawidłowo uporządkowanych efektów uczenia się przekłada się też na powtórzenia treści programowych w sylabusach i podczas zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia, co potwierdzają opinie studentów zebrane podczas wizytacji w UŚ.

Należy jednak podkreślić, że treści programowe są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie pedagogika, do której przyporządkowano studia pierwszego stopnia na kierunku pedagogika, jak również z zakresem działalności naukowej Uczelni w dyscyplinie pedagogika.

Uczelnia nie przedstawiła argumentów na potwierdzenie, że Uczelnia prowadzi działalność naukową w czterech dyscyplinach, które stanowią podstawy teoretyczne dla kierunku pedagogika studia drugiego stopnia.

Treści programowe na kierunku pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów, ale z uwagi na ustalenia w opisie kryterium pierwszego oceny, nie można uznać, że zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się przyjętych w standardzie kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. 3.

Studia pierwszego stopnia trwają 6 semestrów, przypisano im 180 ECTS, studia drugiego stopnia trwają 4 semestry i przypisano im 121 ECTS. Czas trwania studiów został poprawnie oszacowany.

Liczba godzin zajęć adekwatnie do przypisanych 180 ECTS na studiach pierwszego stopnia i 121 ECTS na studiach drugiego stopnia powinna wynosić globalnie 4500 godzin na studiach pierwszego stopnia i 3000 godzin na studiach drugiego stopnia. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia Uczelnia w planie studiów wskazała 2090 godzin, a na studiach drugiego stopnia 945 godzin, rozumianych prawdopodobnie jako godziny w planie studiów realizowane z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów.

Zajęciom na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia prowadzonym z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia i studentów przypisano 104 ECTS dla zakresu pedagogika resocjalizacyjna z penitencjarystyką oraz 102 ECTS dla zakresu pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną. Natomiast na studiach drugiego stopnia zajęciom prowadzonym z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia i studentów przypisano 112 ECTS. Powyższe przypisanie liczby ECTS jest zgodne z wymaganiami ustawowymi, ale nie przekłada się logicznie na liczbę godzin zajęć. Liczby te nie są adekwatne do liczby ECTS, gdyż 102 ECTS to 2550 godzin, a 104 ECTS to 2600 godzin. Na studiach drugiego stopnia stacjonarnych 112 ECTS to 2800 godzin.

Uczelnia wyjaśniła podczas wizytacji i w formie pisemnej, że do zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia i studentów wlicza nie tylko godziny zajęć prowadzonych ze studentami w salach dydaktycznych lub w terenie, ale wlicza także kilka do kilkudziesięciu godzin (np. 20 –30) przeznaczonych na pilotowanie i pomoc w prowadzeniu badań w placówkach w module seminaryjnym, spotkania z kierownictwem placówki w ramach metodyki resocjalizacji, wizyty studyjne w teatrze czy placówkach kultury itp. Stąd – realnie zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia i studentów obejmują 2280 godzin zajęć na kierunku pedagogika pierwszego stopnia w zakresie pedagogika resocjalizacyjna z penitencjarystyką oraz 2275 godzin zajęć w zakresie pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną.

Jeśli jednak Uczelnia do zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia i studentów zalicza takie jak w/w formy pracy, to powinna dla nich określić wszelkie inne, prawnie wymagane elementy, t.j. treści programowe, sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się. Dla zajęć prowadzonych w takich formach jak w/w powinno się określić efekty uczenia się, a także uwzględnić je w pensum nauczyciela akademickiego czy odpłatnych godzinach zleconych.

I tak na przykład: W sylabusie do zajęć metodyka resocjalizacji określono jako pracę studenta poza udziałem w zajęciach taki rodzaj aktywności: „realizacja indywidualnego lub grupowego zadania zaliczeniowego/egz./etapowego zbiór czynności zmierzających do wykonania zadania zleconego do realizacji poza zajęciami, jako obowiązkowego etapu/elementu weryfikacji przypisanych do tych zajęć efektów uczenia się” i wliczono tę aktywność do puli zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia i studentów, co należy uznać za prawidłowe. Zatem nie powinno się kolejny raz tej samej aktywności studenta i osoby prowadzącej zajęcia liczyć do godzin zajęć, co uczelnia uczyniła wyjaśniając, że w programie studiów powinno być 2280 godzin zamiast 2090 godzin w planie studiów.

Na studiach stacjonarnych drugiego stopnia liczba ECTS przypisanych do zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia i studentów wynosi 112, co jest zgodne z wymaganiami ustawowymi. Jednocześnie w świetle deklaracji uczelni zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów stanowią na studiach stacjonarnych 945 godzin.

Jeśli czas przeznaczony na zajęcia jest w rzeczywistości mniejszy o ponad 200 godzin niż minimum wymagane przez ustawodawcę na studiach stacjonarnych pierwszego i 500 godzin na studiach drugiego stopnia, to nie umożliwi osiągnięcia efektów uczenia się. Jest to poniekąd paradoksalne, bo Uczelnia oferuje studentom o wiele więcej godzin zajęć (na przykład przyporządkowanych do modułu A standardu kształcenia nauczycieli z 2029 r. zał. 3), ale mimo to nie stanowią one ponad 50% zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów.

Program studiów i plan zajęć ułożone są modułowo, a sekwencja zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia jest prawidłowa. Pierwszy rok studiów pierwszego stopnia obejmuje kształcenie w zakresie filozofii, nauk socjologicznych i innych dyscyplin naukowych w dziedzinach nauk humanistycznych i społecznych i zajęcia prowadzone są dla studentów obu zakresów kształcenia. W kolejnych latach studiów treści programowe przypisano do grupy zajęć składających się na przygotowanie psychologiczne (psychologia ogólna, psychologia rozwojowa, psychologia kliniczna) oraz przygotowanie pedagogiczne (wprowadzenie do pedagogiki, biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania, pedagogika specjalna, wprowadzenie do nauk humanistycznych, współczesne kierunki pedagogiczne, teoria wychowania, pedagogika rodziny, historia wychowania, dydaktyka ogólna, zagadnienia kultury współczesnej, komunikacja interpersonalna, pedagogika twórczości, pedagogika społeczna, przemoc wobec dzieci). Niektóre z treści programowych przypisanych zajęciom w tej grupie zajęć nie znajdują odzwierciedlenia w przypisanych im efektach uczenia się dla grupy B standardu kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. 3 np. wprowadzenie do nauk humanistycznych czy zagadnienia kultury współczesnej, gdzie treści programowe nie są zgodne ze szczegółowymi efektami uczenia się.

W toku studiów pierwszego stopnia treści programowe obejmują emisję głosu, kulturę języka, TIK czy zajęcia z pierwszej pomocy przedmedycznej, co koresponduje z grupą zajęć F, ze standardu kształcenia nauczycieli 2019 roku, zał. 3. Na studiach pierwszego stopnia realizowane są ponadto treści programowe z metodologii badań naukowych (metodologia badań pedagogicznych, statystyka) oraz seminaria dyplomowe przez 4 semestry studiów oraz praktyki zawodowe w liczbie 180 godzin. Od drugiego roku studiów na kierunku pedagogika studenci wybierają zakres kształcenia i realizują treści merytorycznego przygotowania oraz dydaktyczno-metodycznego w dwóch zakresach: pedagogika resocjalizacyjna z penitencjarystyką oraz pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną. Moduły ogólnouniwersyteckie zajęć obejmują zajęcia uzupełniające wiedzę dla kierunku pedagogika i są to np. społeczeństwo obywatelskie i przedsiębiorczość, zdrowie i rozwój osobisty oraz zajęcia określane jako otwarty moduł uniwersytecki, również stanowiące wsparcie dla kształcenia kierunkowego. Uczelnia przypisała tym zajęciom efekty uczenia się inne niż te określone w standardzie kształcenia nauczycieli 2019 zał. 3., co podkreślono w analizie kryterium pierwszego.

Program studiów zawiera zajęcia językowe, studenci mogą wybierać spośród języków: angielskiego, niemieckiego, francuskiego, rosyjskiego i hiszpańskiego. Studenci najczęściej wybierają język angielski. Lektorat na studiach pierwszego stopnia prowadzony jest w wymiarze 120h (8 punktów ECTS) i pozwala na uzyskanie przez studentów kompetencji językowych na poziomie B2 ESOKJ.

Studia drugiego stopnia zorganizowane są analogicznie, treści programowe układają się zgodnie z zasadą specjalizacji wiedzy, umiejętności kompetencji, od treści ogólnych, stanowiących podstawy kształcenia uniwersyteckiego po treści szczegółowe, wysokospecjalizacyjne. W ten sposób studenci pogłębiają realizację efektów uczenia się.

Zajęcia takie jak emisja głosu, czy kultura języka, studenci realizują tylko na studiach pierwszego stopnia.

Na studiach drugiego stopnia nie realizuje się praktyk zawodowych.

Lektorat z języka obcego w wymiarze 30 godz. 2 ECTS realizowany jest na poziomie B2+ ESOKJ. Liczba godzin i punktów ECTS na studiach pierwszego i drugiego stopnia jest wystarczająca, aby osiągnąć założone efekty uczenia się w zakresie języka obcego. Warto jednak wskazać, że około 150 godzin i 10 ECTS wraz z pracą własną studenta stanowi minimum niezbędne do osiągnięcia poziomu B2 z poziomu B1 (maturalnego). W uczelni na kierunku pedagogika nie są prowadzone inne zajęcia w języku obcym, które miałyby na celu uzyskanie sprawności językowej na przykład w zakresie specjalistycznego języka pedagogiki. Uczelnia podjęła działania w kierunku wprowadzenia zajęć w języku obcym na kierunku pedagogika od kolejnego roku akademickiego, ale aktualnie rekomenduje się wprowadzenie zajęć w języku obcym na studiach drugiego stopnia.

Program studiów na kierunku pedagogika umożliwia wybór zajęć w wymiarze 11 ECTS na studiach pierwszego stopnia i 36 ECTS na studiach drugiego stopnia. Na studiach pierwszego stopnia są to: moduł seminaryjny 4x30 godzin, lektorat języka obcego 4x30 godzin, otwarty moduł uniwersytecki 30 godzin, dwa ogólnouniwersyteckie moduły obszarowe 2x30 godzin, praktyki zawodowe 3-4 oraz moduły kierunkowe specjalnościowe (w zakresach kształcenia). Zatem zajęcia do wyboru stanowią 111 ECTS, co daje 62% łącznej liczby ECTS określonej w planie studiów.

Na studiach drugiego stopnia są to: moduł seminaryjny 4x30 godzin, język obcy 30 godzin, moduł ogólnoakademicki 30 godzin, 2 wykłady monograficzne po 30 godzin, dwa fakultety magisterskie po 30 godzin, co w sumie stanowi 36 ECTS i 30% łącznej liczby ECTS, określonej w planie studiów.

Jeśli uczelnia wpisała program studiów w ramy standardu kształcenia nauczycieli z 2019 roku, zał. 3, to należy rozważyć konsekwentne przyjęcie zasad tam określonych, także w zakresie udziału zajęć do wyboru w ogólnej liczbie 301 ECTS.

Program studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie pedagogika, w wymiarze 165 ECTS na studiach pierwszego stopnia i 118 ECTS na studiach drugiego stopnia, co jest zgodne z wymaganiami prawnymi.

Uczelnia nieprawidłowo określiła liczbę punktów przypisanych do dziedziny nauk społecznych, przypisując im aż 158 ECTS na studiach pierwszego stopnia i 120 ECTS na studiach drugiego stopnia, gdyż zgodnie z interpretacją MNiSW kierunek przyporządkowany do nauk społecznych musi min. 5 ECTS przyporządkować do nauk humanistycznych. Uczelnia nie wskazała takich zajęć.

Program studiów obejmuje zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w wymiarze 285 godzin w roku akademickim 2024/2025 na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia i 200 godzin na studiach niestacjonarnych. Natomiast na studiach drugiego stopnia

ta liczba wynosi 240 godzin na studiach stacjonarnych, co nie przekracza 25% godzin zajęć przewidzianych w planie studiów. Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość to najczęściej wykłady prowadzone dla kilku grup zajęciowych, którym co do zasady nie przypisano waloru kształtowania umiejętności praktycznych. Zajęcia obejmują 1-2 ECTS i najczęściej prowadzone są wymiarze 15 godzin. W roku akademickim 2024/2025 są to: problemy współczesnej socjologii, filozofia i etyka, socjologia ogólna, socjologia wychowania, psychologia ogólna, psychologia rozwojowa, wprowadzenie do nauk humanistycznych, wprowadzenie do pedagogiki, biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania, teoria wychowania, historia wychowania, dydaktyka ogólna, statystyka, współczesne kierunki pedagogiczne, patologia społeczna, pedagogika lecznicza, kultura języka, metodologia badań społecznych, pedeutologia, psychologia kształcenia dzieci i młodzieży, pedagogika ogólna, współczesne koncepcje filozofii i etyki, logika, edukacja aksjologiczna, andragogika, edukacja zdrowotna i promocja zdrowia, pedagogika szkolna, edukacja międzykulturowa oraz wykłady monograficzne w wymiarze 30 godzin. Ponadto z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość realizowane są szkolenia w zakresie BHP; szkolenie pierwsze kroki z narzędziami do pracy zdalnej – Teams i Moodle; pierwsze kroki w UŚ oraz moduł kształcenie obszarowe.

Podsumowując, zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość prowadzone są w wymiarze zgodnym z wymaganiami standardu kształcenia nauczycieli 2019 zał. 3.

Formy zajęć wykorzystywane w uczelni to wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, seminaria, warsztaty. Formy i metody kształcenia są co do zasady opisane w sylabusach zajęć. W zależności od formy i celów zajęć stosowane są: dyskusje, case study, projekty, gry dydaktyczne, metody symulacyjne, burze mózgów, zadania domowe, kwerendy, eseje, gry dydaktyczne, prezentacje zespołowe, zajęcia tutoringowe. Niektóre zajęcia prowadzone są w formie debat oxfordzkich, wykorzystuje się też platformy edukacyjne. Na zajęciach ćwiczeniowych czy konwersatoryjnych studenci pracują metodą PBL w grupach nad rozwiązaniem realnych problemów społecznych lub projektują rozwiązania praktyczne (społeczne, opiekuńcze, aktywizujące środowiska osób wykluczonych, seniorów, nieletnich itp.). Uczelnia wspomagająco korzysta z platform edukacyjnych, gdzie zamieszczone są materiały na zajęcia, zadania domowe lub grupowe oraz źródła zdigitalizowane do wykorzystywania podczas zajęć.

Stosunek między zajęciami prowadzonymi metodami podającymi, takimi jak wykłady a zajęciami prowadzonymi metodami aktywizującymi wskazuje, że na studiach stacjonarnych jest więcej zajęć prowadzonych metodami aktywizującymi (stanowią ok. 35% całości zajęć na studiach pierwszego stopnia). Metody aktywizujące stosowane są w ok. 50% zajęć na studiach drugiego stopnia.

Nauczyciele akademicki pracują też indywidualnie ze studentami w celu przygotowania wspólnych badań czy artykułu naukowego, można uznać, że są zorientowani na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się i umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w pedagogice lub udział w badaniach naukowych.

W procesie kształcenia wykorzystywane są obok metod tradycyjnych także nowoczesne metody dydaktyczne, takie jak wykłady z wykorzystaniem filmów edukacyjnych na platformach internetowych, aplikacje sieciowe oraz innowacyjne eksperymenty w nauczaniu i metodyce edukacji przyrodniczej czy informatycznej.

Na kierunku pedagogika, tak jak i w całej Uczelni proces uczenia się jest dostosowywany do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Dostosowanie te dotyczą także zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Studenci mają prawo korzystania z takich form jak: z IDS – indywidualne dostosowanie studiów; IOS – indywidualna organizacja studiów; ITS – indywidualny tok studiów, które podlegają ocenie w kryterium 8.

Studenci ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi nie korzystający z tych regulaminowych form w/w uczestniczą w zajęciach, na których metody kształcenia są specjalnie dla nich modyfikowane, na przykład poprzez zmianę formy zadań, wydłużenie czasu na prace indywidualne i grupowe, możliwość nagrywania zajęć, możliwość indywidualnego otrzymywania materiałów dydaktycznych, które są specjalnie tworzone adekwatnie do potrzeb takiej osoby.

Jeśli zajęcia ćwiczeniowe czy konwersatoryjne prowadzone są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, są to zajęcia wyjątki od zasady, aby tylko zajęcia prowadzone metodami podającymi mogły być tak realizowane. Do zajęć takich osoby prowadzące przygotowują materiały dydaktyczne i umieszczają je na platformach wykorzystywanych w Uczelni. Ze względu na doraźną nieobecność pracowników z powodu wyjazdu na staże czy konferencje naukowe zajęcia mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jako zajęcia "odpracowane". Co do zasady zajęcia kształtujące umiejętnością praktyczne prowadzone są w terenie, w placówkach edukacyjnych i pomocowych, w salach dydaktycznych, pracowniach, warsztatach artystycznych, generalnie tam, gdzie można stworzyć rzeczywiste warunki do pedagogicznych działań praktycznych. Integralną częścią procesu kształcenia na kierunku pedagogika jest studencka praktyka zawodowa. Zgodnie z programem studiów studenci ww. kierunku zobowiązani są do odbycia studenckiej praktyki zawodowej.

Celem praktyki zawodowej zgodnie ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego jest zapoznanie się przez studentów z organizacją pracy w szkole, placówce oświatowo – wychowawczej, psychologiczno-pedagogicznej. Ponadto student poznaje warsztat pracy nauczyciela / pedagoga, formy oraz metody nauczania i wychowania.

Praktyki stwarzają studentom okazję do realnego kontaktu z zadaniami pedagogicznymi w wymiarze profesjonalizowanym i zinstytucjonalizowanym. Dzięki koordynacji działań oraz wsparciu studentów przez uczelnianych i zakładowych koordynatorów praktyk, przyszli pedagodzy mają możliwość rozwijania własnego potencjału, odkrywania własnych talentów pedagogicznych, eksplorowania własnych zasobów osobowościowych i intelektualnych, aby w oparciu o diagnozę swoich predyspozycji zawodowych móc rozpocząć budowanie indywidualnego stylu pracy z dziećmi i uczniami. Wszystkie praktyki umiejscowiono na pierwszym stopniu studiów) w wymiarze 180h (zamiast min. wymiaru wynikającego ze standardu w ilości 150h). Praktyki śródroczne odbywają się w I oraz III semestrze studiów pierwszego stopnia (od października do stycznia). Praktyki ciągłe odbywają się w IV oraz VI semestrze studiów pierwszego stopnia (od kwietnia do września). Ważnymi dokumentami związanymi z zaliczeniem praktyk przez studenta są: dziennik praktyk, raport z przebiegu praktyki, protokół z hospitacji zajęć oraz opinia o odbytej praktyce, cechach osobowych i przygotowaniu metodycznym, która zawiera ocenę zakładowego opiekuna praktyk.

Wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS jest zgodna z wymaganiami. Umiejscowienie praktyk w harmonogramie realizacji programu studiów oraz lista miejsc praktyk

zapewniają jednak osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się zgodnie ze standardem w placówkach oświatowych, co mocno ogranicza studentów pedagogiki resocjalizacyjnej z penitencjarstyką czy pedagogów-opiekunów zorientowanych na pracę z osobami dorosłymi i seniorami, gdyż nie mogą w czasie studiów zrealizować założeń koncepcji studiów. W ofercie instytucji i placówek praktyk znajdują się szkoły podstawowe, ponadpodstawowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, pałace młodzieży, ośrodek rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczy, warsztaty terapii zajęciowej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład karny

Studenci mogą skorzystać z praktyk wskazanych przez Uczelnię jak również mogą sami zaproponować miejsce praktyk, które po weryfikacji akademickiego opiekuna praktyk zostanie zaakceptowane. Nadzór nad realizacją praktyk na wydziale sprawuje prodziekan ds. studenckich i kształcenia, który w zakresie kierowania i koordynowania przebiegu praktyk współpracuje z dyrektorem kierunku pedagogika, zaś bezpośredni nadzór merytoryczny nad praktykami sprawują powołani przez prodziekana akademicy opiekunowie studenckich praktyk zawodowych. Warunkiem zaliczenia praktyki przez opiekuna jest osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, przewidzianych dla odpowiedniego modułu praktyk zawodowych.

Zaliczenie praktyki zawodowej jest jednym z warunków zaliczenia semestru; opiekun praktyki może również zaliczyć praktykę na podstawie potwierdzonej pracy zawodowej, udziału studenta w obozie naukowo-badawczym, wolontariatu lub w innym przypadku, jeżeli stwierdzi, że zostały osiągnięte wymagane efekty uczenia się.

Student przed przystąpieniem do zajęć praktycznych i praktyk zawodowych uczestniczy w zebraniu informacyjnym, zapoznaje się z obowiązującym regulaminem praktyk zawodowych oraz załącznikami i warunkami ich przygotowania. W toku realizacji praktyk student ma możliwość konsultacji ich przebiegu z akademickim opiekunem praktyk zawodowych.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk zawierają efekty uczenia się określonych w odniesieniu do całego procesu praktyk studenckich, zawierających wykaz wszystkich efektów w podziale na poszczególne etapy realizacji, semestry, lata studiów. Merytoryczny nadzór i opiekę ze strony Uczelni nad odbywanymi przez studentów praktykami sprawują akademicy opiekunowie praktyk studenckich. Infrastruktura i wyposażenie placówek, w których odbywają się praktyki zawodowe jest zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, a także umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Opiekunowie praktyk wyznaczani są do pełnienia tej funkcji przez dyrektorów tych placówek. Są nimi między innymi – pedagog szkolny, nauczyciel bibliotekarz, wicedyrektor Pałacu Młodzieży, wychowawca, dyrektor poradni psychologiczno-pedagogicznej, zastępca Prezesa Bytomskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej, kierownik internatu, wychowawca działu terapeutycznego lub działu penitencjarnego w Zakładzie Karnym. Opiekunowie praktyk z ramienia Uczelni posiadają wykształcenie kierunkowe oraz doświadczenie zawodowe w pracy akademickiej, w placówkach resocjalizacyjnych. Gwarantuje to prawidłową realizację praktyk zawodowych.

Zarówno program praktyk, jak i osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni oraz zakładowi opiekunowie praktyk w zakładach pracy a także realizacja praktyk i efekty uczenia się osiągane na praktykach, podlegają systematycznej ocenie, dokonywanej z udziałem studentów. Oceny w/w osób wykorzystywane są w doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji. Ocena efektów uczenia

się osiągniętych na praktykach ze strony pracodawców jest realizowana poprzez bezpośrednie relacje, rozmowy z pracodawcami, ankietę.

Ważnym elementem weryfikacji zarówno potencjalnych miejsc praktyk, jak i przebiegu praktyk jest wywiad środowiskowy na temat pracodawcy, hospitacje w zakładach pracy, kontakt telefoniczny. W okresie pandemii Covid-19 z względu na procedury bezpieczeństwa bardzo ważną rolę odgrywały osobiste relacje z zakładowymi opiekunami praktyk. Uczelnia aktywnie wspiera studentów w realizacji i zaliczaniu praktyk, pomaga w dopełnianiu formalności a akademicki opiekun ds. praktyk jest w stałym kontakcie ze studentami.

Zajęcia stacjonarne na kierunku pedagogika odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach między 8.00 a 18.45 (wyjątkowo do 20.30), niestacjonarne od piątku do niedzieli (od godz. 15.30 w piątek, od 8.00 do 20.30 w soboty i niedziele, zaś praktyki zawodowe realizowane są w piątek od 8.00).

W harmonogramie w całej Uczelni przewidziano piętnastominutowe przerwy między zajęciami i jedną dłuższą przerwę od godz. 13.00 do 13.45. Organizacja zajęć na kierunku pedagogika wpisuje się w te regulacje.

Liczebność grup studenckich jest zróżnicowana; co do zasady są to grupy 25 osobowe w przypadku ćwiczeń na studiach pierwszego stopnia oraz 20 osobowe w przypadku studiów drugiego stopnia (studia stacjonarne). Uczelnia w raporcie samooceny wskazuje, że „na studiach niestacjonarnych pozostał jedynie trzeci rok studiów pierwszego stopnia, gdzie studiuje 5 studentów na specjalności pedagogika resocjalizacyjna z penitencjarystyką i 9 studentów na specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i terapia pedagogiczna” (*Raport samooceny kierunku*), więc na tym roku grupy zajęciowe są małoliczne. Podsumowując można stwierdzić, że rozplanowanie zajęć jest zgodne z zasadami higieny pracy i umożliwia systematyczne uczenie się oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się.

Na kierunku pedagogika w UŚ przewidziana jest sesja egzaminacyjna po zakończeniu zajęć dydaktycznych, kiedy jest przeznaczony czas na weryfikację efektów uczenia się i zapoznanie w zwyczajowo przyjętej formie (aktualnie poprzez system USOS) z wynikami zaliczeń i egzaminów. Student podczas dyżurów i konsultacji może się zapoznać ze szczegółową oceną swojej pracy. Czas sesji jest wystarczający, aby umożliwić weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się co do zasady jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia nauczycieli z 2019 r. zał. 3.

.....

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe na kierunku pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia nie zawsze są zgodne z efektami uczenia się. Treści programowe uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w pedagogice, natomiast Uczelnia nie uargumentowała tego w odniesieniu do pozostałych dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek na studiach drugiego stopnia. Treści programowe uwzględniają wyniki działalności naukowej Uczelni w pedagogice.

Treści programowe w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie obejmują pełnego zakresu treści programowych zawartych w standardach kształcenia nauczycieli 2019, zał. 3. Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Natomiast liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, są zbyt ograniczone i nie umożliwiają studentom osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Program, organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje zakładowych i uczelnianych opiekunów praktyk zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje zakładowych i

uczelnianych opiekunów praktyk, w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są w pełni zgodne z regułami i wymaganiami standardu kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. 3.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących:

- niepełnej zgodności treści programowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia z efektami uczenia się przyjętymi za standardem kształcenia nauczycieli 2019 r. zał. 3 oraz powtarzania treści programowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia
- zwiększenia liczby godzin zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów w programie i planie studiów stacjonarnych, poprzez rezygnację lub zmianę formy konsultacji na inną formę zajęć, bądź precyzyjne określenie w odniesieniu do konsultacji innych, prawnie wymaganych elementów (efekty uczenia się, treści programowe, sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się, sposób rozliczania w odniesieniu do pensum nauczyciela).

- przyjęcie zasad określonych w standardzie kształcenia nauczycieli 2019 r. zał. 3 w zakresie określania zajęć do wyboru (nie mniej niż 5% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów), poprzez wskazanie zajęć realnie wybieranych przez studentów z oferty Uczelni.
- prawidłowego określenie liczby ECTS przypisanych zajęciom z dziedziny nauk humanistycznych

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się dokonanie przeglądu treści programowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia z uwzględnieniem kryterium ich zgodności z efektami uczenia się przyjętymi za standardem kształcenia nauczycieli 2019 r/ zał. 3 oraz ze względu na powtórzenia treści na studiach pierwszego i drugiego stopnia.
2. Zaleca się zwiększenie liczby godzin zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów w programie i planie studiów stacjonarnych.
3. Zaleca się konsekwentne przyjęcie zasad określonych w standardzie kształcenia nauczycieli 2019 r. zał. 3 w zakresie określania zajęć do wyboru.

4. Zaleca się prawidłowe określenie liczby ECTS przypisanych zajęciom z dziedziny nauk humanistycznych.
5. Zaleca się wprowadzenie zajęć z języka obcego na studiach drugiego stopnia.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Rekrutacja na studia, zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia, odbywa się za pośrednictwem internetowego systemu rejestracji kandydatów (IRK). Kryteria przyjęcia na studia na obu poziomach studiów mają charakter selektywny, co umożliwi dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Kryteria te są jednocześnie bezstronne i zapewnią wszystkim kandydatom równe szanse w ubieganiu się o przyjęcie na kierunek.

W przypadku obu poziomów kształcenia postępowanie rekrutacyjne ma charakter konkursowy. Podstawą tworzenia list rankingowych na studia pierwszego stopnia są wyniki egzaminu maturalnego lub egzaminu dojrzałości. Szczególnie premiowane są wyniki z języka polskiego (waga 30%), języka obcego (waga 30%) oraz historii, wiedzy o społeczeństwie, filozofii, historii sztuki, historii muzyki, języka łacińskiego i kultury antycznej, matematyki, języka polskiego lub języka obcego nowożytnego (waga 40%).

W przypadku rekrutacji na studia drugiego stopnia pod uwagę brana jest średnia arytmetyczna wszystkich ocen ze studiów pierwszego stopnia. Rekrutacja ma charakter zamknięty i jest skierowana do absolwentów studiów pedagogicznych. O przyjęcie na kierunek pedagogika mogą ubiegać się kandydaci, którzy ukończyli studia pierwszego stopnia na kierunku pedagogika w zakresie terapii pedagogicznej lub w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej, które są pierwszym etapem przygotowania do zawodu nauczyciela pedagoga specjalnego we wskazanych zakresach, oraz osoby, które ukończyły studia z pedagogiki na innej specjalności niż wyżej wskazane zakresy. W przypadku drugiej grupy konieczne jest zrealizowanie odpłatnego bloku różnic programowych w zakresie terapii pedagogicznej lub odpowiednio pedagogiki resocjalizacyjnej. Informacje te umieszczone są na stronach IRK.

W ostatnich latach Uczelnia dokonała obniżenia limitu przyjęć na studia pierwszego stopnia, by przyjmować kandydatów lepiej przygotowanych do podjęcia studiów pedagogicznych.

O przyjęcie na studia na kierunku pedagogika mogą ubiegać się również cudzoziemcy. W postępowaniu rekrutacyjnym muszą oni legitymować się świadectwem maturalnym, świadectwem ukończenia szkoły średniej lub innym dokumentem potwierdzającym możliwość podjęcia studiów, a także znajomością języka polskiego, potwierdzoną odpowiednim dokumentem. Cudzoziemcy biorą udział w postępowaniu rekrutacyjnym na takich samych zasadach jak pozostałe osoby.

Z pominięciem postępowania rekrutacyjnego przyjmowani są na studia laureaci oraz finaliści olimpiad, których lista jest udostępniona na stronach Uczelni.

W umieszczonych na stronach Uczelni opisach procedury rekrutacyjnej zawarto informacje dotyczące oczekiwanych od kandydatów kompetencji cyfrowych oraz wymagań sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uczelnia informuje kandydatów o formach wsparcia w zakresie zapewnienia dostępu do odpowiedniego sprzętu.

Uczelnia posiada procedury identyfikacji i potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, wraz z procedurą oceny ich efektywności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się zgodnie z programem studiów. Podmiotem odpowiedzialnym za te działania jest wydziałowa komisja ds. potwierdzania efektów uczenia się. Procedura potwierdzenia tego typu efektów uczenia się ma charakter jednorazowy i odpłatny. Umożliwia ona przyjęcie na studia w ramach limitu miejsc. Przyjęta procedura pozwala na skuteczną weryfikację i ocenę wszystkich efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Uznanie efektów uczenia się osiągniętych w innej uczelni, również zagranicznej oraz ocena ich adekwatności jest możliwe na wniosek studenta, za zgodą dziekana lub dyrektora kierunku. Postępowanie kończy się wystawieniem oceny za każdy potwierdzany przedmiot. Ostateczną decyzję o zaliczeniu przedmiotu oraz przypisaniu punktów ECTS podejmuje dziekan lub dyrektor studiów. Procedurą uznania efektów uczenia się objęci są m.in. studenci uczestniczący w programie Erasmus+ oraz POMOST. Jest ona również uruchamiana w sytuacji przeniesienia z innej uczelni. Przyjęta procedura zapewnia skuteczną weryfikację i ocenę wszystkich efektów uczenia się uzyskanych poza macierzystą Uczelnią.

W ramach procedury dyplomowania efekty uczenia się są osiągnane i weryfikowane podczas seminarium i egzaminu dyplomowego. Seminarium na studiach pierwszego i drugiego stopnia obejmuje cztery semestry. SeminaRIA opierają się na zasadzie progresji, co zostało opisane w sylabusach zajęć. W kolejnych modułach seminariów studenci są zobowiązani do przygotowania części teoretycznej pracy (moduł 1 i 2), projektu badań (moduł 3) oraz ich realizacji wraz z sformułowaniem raportu z badań (moduł 4). Studenci wybierają seminarium z oferty przedstawionej przez Uczelnię. Grupy seminaryjne liczą od jednej do kilkunastu osób. Tematyka prac dyplomowych, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, jest szeroka, zasadniczo zgodna z kierunkami badań prowadzonymi w Instytucie Pedagogiki i mieszcząca się tematycznie przede wszystkim w dyscyplinie pedagogika.

Opiekunami prac dyplomowych na studiach pierwszego stopnia są osoby posiadające co najmniej stopień doktora, a prac magisterskich — co najmniej stopień doktora habilitowanego. W przedstawionych przez Uczelnię dokumentach omówiono kryteria formalno-organizacyjne, zarówno w odniesieniu do pracy dyplomowej, jak i egzaminu. Nie zostały jednak sformułowane kryteria jakościowe dotyczące oceny pracy oraz egzaminu dyplomowego. Rekomenduje się opracowanie szczegółowych kryteriów jakościowych oceny pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego. Uczelnia dopuszcza możliwość przeprowadzenia egzaminu dyplomowego poza siedzibą uczelni, przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.

Ocena wybranych prac dyplomowych dokonana przez Zespół Oceniający wskazuje, że niektóre prace otrzymały zawyżone oceny wystawione przez opiekunów prac i recenzentów. Zaleca się wprowadzenie takiego systemu ewaluacji prac dyplomowych i procesu dyplomowania, aby zapewniał on rzetelność ocen i ich porównywalność.

Przyjęte przez Uczelnię, m.in. w postaci regulaminu studiów, zasady i procedury weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się spełniają wymagania w zakresie równego traktowania studentów w procesie weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, zapewnią bezstronność, rzetelność i przejrzystość weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Określono w nich także zasady przekazywania studentom informacji

zwrotnych w odniesieniu do poziomu osiągniętych efektów. Obowiązkiem prowadzącego zajęcia jest powiadomienie studenta o wynikach zaliczenia/egzaminu oraz wpisanie oceny do systemu USOS niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od daty ogłoszenia wyników (zgodnie z § 25 Regulaminu Studiów). Wymienione powyżej dokumenty dają również możliwości adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami oraz innymi specjalnymi potrzebami. Narzędziem wspierającym proces osiągania efektów uczenia się studentów ze specyficznymi potrzebami jest procedura indywidualnego dostosowania studiów, opisana w Regulaminie dostosowania organizacji i właściwej realizacji procesu dydaktycznego dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dostosowania warunków odbywania studiów do rodzaju występujących trudności. W jej ramach studenci mają prawo do uzyskania wsparcia w czasie zajęć, egzaminów i zaliczeń, dostosowania materiałów dydaktycznych czy pomocy w przemieszczaniu się w związku z procesem studiowania.

Uczelnia wskazała sposoby postępowania w sytuacji konfliktowej związanej z weryfikacją i oceną efektów uczenia się. Zgodnie z § 27 Regulaminu Studiów studentowi przysługuje prawo odwołania się do dziekana w terminie 14 dni od ogłoszenia wyników weryfikacji efektów uczenia się. Student ma prawo do wglądu w swoją pracę pisemną oraz prawo do uzyskania wyjaśnień, w szczególności dotyczących popełnionych błędów. Regulamin zawiera również informacje o sposobach zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się, stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo informacji dotyczących studentów. Szczegółowe warunki, jakie muszą zostać w tym zakresie spełnione, opisano w Regulaminie Studiów i stosownych zarządzeniach Rektora UŚ.

Należy wskazać, że przyjęte w Uczelni metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów przedmiotowych efektów uczenia się oraz celów i treści wskazanych w sylabusach, a także postępow w procesie uczenia się są do nich adekwatne, ale nie odpowiadają wymaganiom standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019, poz. 1450 z późn. zm.). W związku z tym, że Uczelnia mechanicznie przypisała efekty uczenia się ze standardu kształcenia nauczycieli z 2019 roku zał. nr 3 do zdefiniowanych przez siebie efektów uczenia, nie jest możliwa ich weryfikacja i ocena ich osiągnięcia. Chociaż program studiów obejmuje szczegółowe efekty uczenia się wynikające ze standardu, to realizacja zapisów sylabusa prowadzi do osiągania przez studentów innych efektów niż te określone w standardzie. W związku z tym zaleca się, aby po dokonaniu szczegółowego uporządkowania efektów uczenia się wynikających ze standardu, przyporządkować im odpowiednie metody weryfikacji i oceny. Dobór ten powinien uwzględniać specyfikę danego efektu, jego poziom złożoności oraz możliwości praktycznej realizacji w ramach zajęć dydaktycznych, tak aby proces oceny był rzetelny, trafny i zgodny z założeniami programowymi. Należy również zadbać o to, by efekty uczenia odzwierciedlały zasadę progresji. Uczelnia nie może realizować tych samych efektów na studiach I i II stopnia, szczególnie wówczas, gdy deklaruje, że studia I stopnia stanowią pierwszy etap przygotowania do zawodu nauczyciela.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągniętych przez studentów efektów uczenia się zostały opisane w Regulaminie Studiów, w którym określono m.in. warunki zaliczania i powtarzania semestrów, przedłużania sesji, warunki skreślania z listy studentów, a także osiągania efektów uczenia się w innych terminach, niż te wynikające z programu studiów. Zapewnią one bezstronność, rzetelność i

przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. W Uczelni stosuje się zarówno tradycyjne formy sprawdzania wiedzy i umiejętności, jak egzaminy pisemne i ustne, kolokwia, testy wiedzy, prace pisemne, prezentacje, projekty indywidualne i zespołowe, jak również ocenę aktywności studenta podczas ćwiczeń, laboratoriów czy dyskusji. Weryfikacja efektów uczenia się przyjmuje formę samooceny oraz oceny dokonywanej przez rówieśników (peer review), co sprzyja rozwijaniu kompetencji refleksyjnych i społecznych. Udział w seminariach oraz przygotowanie pracy dyplomowej, tak na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, oraz przebieg procesu dyplomowania umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w takiej działalności.

W przypadku nauczania realizowanego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość Uczelnia stosuje narzędzia dostosowane do środowiska online, takie jak testy i quizy na platformach edukacyjnych, zadania przesyłane elektronicznie, e-portfolia dokumentujące osiągnięcia studenta, prezentacje multimedialne lub nagrania przygotowane przez studentów. Metody weryfikacji i oceny są dobierane adekwatnie do zakładanych efektów uczenia się oraz uwzględnia specyfikę procesu nauczania i uczenia się w formie zdalnej.

Zastosowane w Uczelni metody weryfikacji umiejętności językowych w postaci akademickiego certyfikatu biegłości językowej umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 ESOKJ na poziomie studiów I stopnia oraz B2+ na poziomie II stopnia. Studenci mają obowiązek potwierdzić wymagany poziom kompetencji językowych w języku obcym najpóźniej do końca ostatniego semestru studiów. W toku studiów student ma prawo przystąpić bezpłatnie do egzaminu poświadczającego 2 razy. Egzamin przeprowadzany jest 2 razy w roku – w sesji zimowej i letniej. Składa się on z dwóch części: pisemnej i ustnej. Egzamin jest przeprowadzany komisyjnie. W skład komisji wchodzi nauczyciele akademicy zatrudnieni w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, specjaliści w zakresie nauczania języków obcych.

Efekty uczenia się osiągnięte na praktykach zawodowych weryfikowane i oceniane są dwutorowo, to znaczy – zarówno przez opiekuna praktyki z ramienia praktykodawcy, jak i opiekuna praktyk z ramienia Uczelni. Opiekun w instytucji weryfikuje i ocenia osiągnięcie efektów poprzez ocenę aktywności i zadań wykonywanych podczas praktyki, zaś opiekun ze strony Uczelni potwierdza osiągnięcie efektów poprzez analizę dokumentów, tj.: raportu z przebiegu praktyki oraz opinii i oceny opiekuna z instytucji przyjmującej na praktykę. Studenci, wypełniając raport z praktyki, wskazują zrealizowane przez siebie efekty uczenia się. Po zakończeniu praktyki opiekunowie z ramienia Uczelni przeprowadzają rozmowę „ewaluacyjną” ze studentem, kontaktują się z instytucjami przyjmującymi studentów. Uczelnia nie wdrożyła jednak programu systematycznych hospicjacji miejsc praktyk.

Dowodami na osiągnięcie efektów uczenia się w ramach poszczególnych zajęć, dokumentującymi efekty z obszaru wiedzy, są egzaminy pisemne i ustne, testy wiedzy, kolokwia, sprawdziany cząstkowe, a także prace pisemne (eseje, raporty, analizy przypadków, projekty). W przypadku zajęć o charakterze praktycznym dowodami są projekty indywidualne lub zespołowe, prezentacje ustne i multimedialne, dokumentacja wykonanych zadań oraz aktywność podczas ćwiczeń, laboratoriów lub warsztatów. W kształceniu na odległość dowodami osiągnięcia efektów uczenia się są zadania na platformach e-learningowych, udział i wypowiedzi na forach dyskusyjnych, nagrania wideo przygotowane przez studentów, interaktywne quizy oraz e-portfolia zawierające zrealizowane prace, refleksje i dokumentację rozwoju kompetencji. Tematyka i metodyka prac etapowych, egzaminacyjnych oraz projektów, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, jest dostosowana do poziomu

studiów, realizuje wymagania profilu ogólnoakademickiego oraz jest powiązana z dyscypliną pedagogika. Potwierdzeniem osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się są również prace naukowe, których autorami i współautorami są studenci, oraz liczne projekty i konferencje, w których biorą udział.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W Uczelni stosowane są formalnie przyjęte, dostępne, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów na studia. Zasady progresji studentów, zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów są opisane, przejrzyste i dostępne. Uczelnia opracowała odpowiednie procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. System weryfikacji efektów uczenia się został przez Uczelnię kompleksowo opracowany, umożliwia weryfikację efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Posługiwanie się przez Uczelnię kilkoma zestawami efektów uczenia się, a przede wszystkim mechaniczne przyporządkowanie efektów uczenia się ze standardu spowodowało, że niemożliwe stało się zweryfikowanie, czy faktycznie ta ostanía grupa jest przez studentów osiągniata. Proces dyplomowania jest zasadniczo zaplanowany prawidłowo, ale Uczelnia nie zdefiniowała jakościowych wskaźników oceny zarówno pracy dyplomowej, jak również egzaminu dyplomowego. Efekty uczenia się studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów dyplomowych, dzienników praktyk, a także są monitorowane poprzez analizy pozycji absolwentów na rynku pracy lub wyboru dalszej edukacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak dobrych praktyk.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się opracowanie i udostępnienie osobom studiującym szczegółowych kryteriów jakościowych oceny pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego

Zalecenia

1. Zaleca się, by po uporządkowaniu szczegółowych efektów uczenia się zgodnych ze standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. 2019, poz. 1450 z późn. zm.), dobrać do nich odpowiednie metody weryfikacji i oceny, a także uwzględnić zasadę progresji.
2. Zaleca się wprowadzenie takiego systemu ewaluacji prac dyplomowych i procesu dyplomowania, aby zapewniał on rzetelność ocen i ich porównywalność.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadra dydaktyczna prowadząca zajęcia na kierunku pedagogika, na studiach pierwszego i drugiego stopnia, liczy łącznie 58 osób. Zdecydowana większość (50 osób) jest związana z Wydziałem Nauk Społecznych, w ramach którego prowadzony jest oceniany kierunek, jednak w skład kadry wchodzi również przedstawiciele innych jednostek, takich jak: Wydział Prawa i Administracji, Wydział Sztuki i Nauk o Edukacji, Studium Nauki Języków Obcych czy Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu. Ważnym elementem zespołu dydaktycznego są praktycy zatrudniani na podstawie umów cywilnoprawnych.

Spośród 58 osób prowadzących zajęcia na kierunku, 4 posiadają tytuł profesora, 14 – stopień doktora habilitowanego, 36 – stopień doktora, a pozostałe – tytuł magistra. Liczebność kadry jest adekwatna do liczby studentów. Współczynnik SSR w roku akademickim 2023/2024 wyniósł 13,07. Zdecydowaną większość nauczycieli akademickich stanowią pedagodzy, ale wśród prowadzących zajęcia znajdują się również psychologowie, socjologowie, filozofowie, prawnicy oraz językoznawcy.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku pedagogika, na studiach pierwszego i drugiego stopnia, posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy, który przekłada się na jakość realizowanych zajęć, w tym na kształtowanie kompetencji badawczych studentów. Część kadry dydaktycznej posiada także doświadczenie zawodowe, które umożliwia prawidłową realizację zajęć oraz wspiera nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. Przy zatrudnianiu osób z zewnątrz uczelnia bierze pod uwagę opinię studentów, przekazywaną przez pracowników Biura Jakości Kształcenia.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają adekwatne kompetencje dydaktyczne, również w zakresie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co umożliwia prawidłową realizację procesu dydaktycznego na kierunku pedagogika,

zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia. Kompetencje te, także w obszarze zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, są systematycznie podnoszone poprzez udział w stażach dydaktycznych (72 osoby) oraz ponad 200 szkoleniach. W ramach tych szkoleń kadra uzyskała uprawnienia terapeutyczne, doskonalila znajomość języków obcych, rozwijała tzw. kompetencje miękkie, a także umiejętności potrzebne do prowadzenia zajęć zdalnych. Ważnym obszarem szkoleń jest również praca z osobami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Nauczyciele akademicy realizują także liczne projekty edukacyjne, w tym międzynarodowe. Warto wspomnieć, że są oni również autorami podręczników i opracowań dydaktycznych. Podczas spotkań z zespołem oceniającym nauczyciele akademicy zadeklarowali, że ich potrzeby szkoleniowe w zakresie kompetencji dydaktycznych są zaspokajane na bieżąco i w optymalnym stopniu. Wyrazem uznania dla kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia na kierunku pedagogika są coroczne rozstrzygnięcia konkursu „Diamenty Wydziału Nauk Społecznych”, organizowanego przez studentów. Ważnym elementem wspierania kompetencji dydaktycznych jest również ogólnouniwersytecki System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej (SMoDA).

Przydział zajęć na Wydziale Nauk Społecznych UŚ dla nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest powiązany z dorobkiem naukowym, kwalifikacjami oraz doświadczeniem zawodowym. Do końca września nauczyciele otrzymują od dyrektora Instytutu indywidualny przydział obowiązków (IPO), w którym zawarte są zadania o charakterze badawczym, dydaktycznym i organizacyjnym. Zakres zadań jest negocjowalny. Przydział zadań, w tym również dydaktycznych, jest racjonalny i zrównoważony, zgodny z regulacjami zawartymi w Regulaminie pracy UŚ.

Na poziomie Wydziału Nauk Społecznych (WNS) dobór nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny i adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją procesu dydaktycznego. Zatrudnianie nauczycieli na kierunku pedagogika, na studiach pierwszego i drugiego stopnia, odbywa się w drodze konkursu ogłaszanego przez Rektora – na wniosek własny, dyrektora instytutu lub kierownika jednostki organizacyjnej. Ogłoszenia publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP). Przy podejmowaniu decyzji komisja konkursowa bierze pod uwagę wykształcenie kandydata, posiadane stopnie naukowe, doświadczenie zawodowe oraz dodatkowe kwalifikacje, takie jak np. znajomość języków obcych. Polityka kadrowa obejmuje również wspieranie rozwoju naukowego. Uczelnia wspiera nauczycieli poprzez udzielanie urlopów naukowych oraz oferowanie staży naukowych i dydaktycznych.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia są oceniani zarówno przez studentów, jak i przez innych nauczycieli akademickich. Ocena zajęć dydaktycznych przez studentów odbywa się poprzez ankiety wypełniane pod koniec semestrów. Wśród kryteriów oceny znajdują się m.in.: dostarczanie informacji o kryteriach i formie oceny końcowej, punktualność rozpoczynania zajęć, dostępność na konsultacjach, realizacja zajęć zgodnie z sylabusem, sposób prowadzenia zajęć, relacje interpersonalne na zajęciach, swoboda wyrażania opinii oraz stosowane kryteria oceniania. W przypadku negatywnych ocen w ankietach dyrektor instytutu przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z nauczycielem lub inną osobą prowadzącą zajęcia.

Interesującym rozwiązaniem jest wprowadzenie oceny grupy przez osoby prowadzące zajęcia. Nauczyciele akademicy są także oceniani podczas hospitacji zajęć, prowadzonych przez dyrektora Instytutu Pedagogiki lub osobę przez niego wyznaczoną. W tym celu uczelnia przygotowała protokół hospitacji zajęć dydaktycznych. Elementy podlegające obserwacji podczas hospitacji to m.in.: forma realizacji zajęć i kontakt osoby prowadzącej z grupą, zgodność tematyki z sylabusem, dobór metod i materiałów dydaktycznych oraz sposób wykorzystania infrastruktury dydaktycznej. Po hospitacjach prowadzone są rozmowy, podczas których osoba otrzymuje informację zwrotną na temat oceny oraz ewentualnych zaleceń. Na WNS nie stwierdzono istnienia kalendarza hospitacji. Nauczyciele akademicy nie byli w stanie wskazać czasu, kryteriów ani trybu realizacji hospitacji. Rekomenduje się ustalenie zasad systematycznego monitoringu zajęć dydaktycznych w postaci hospitacji.

W Uczelni prowadzona jest okresowa ocena nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia. Zakres tej oceny jest zróżnicowany w zależności od grupy zatrudnienia danej osoby. Kryteria obejmują działalność dydaktyczną, naukową, organizacyjną, podnoszenie kompetencji, przestrzeganie prawa autorskiego i praw pokrewnych oraz zasad własności przemysłowej. Istotnym elementem oceny są wyniki ankiet studenckich oraz hospitacji. Wyniki corocznych ankiet oraz przeglądów kadry wykorzystywane są w działaniach na rzecz rozwoju zawodowego – zarówno w wymiarze dydaktycznym, jak i naukowym. Źródłem informacji o wynikach oceny są również rozmowy prowadzone z dyrektorami instytutów.

Polityka kadrowa realizowana przez Uczelnię sprzyja wszechstronnemu wsparciu rozwoju kadry, stabilizacji zatrudnienia oraz stwarza warunki do diagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych i wieloaspektowego doskonalenia. Działania te są zgodne z misją, wizją i wartościami określonymi w Strategii Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2020–2025. Wsparcie ma charakter organizacyjny (urlopy naukowe, zniżki pensum), finansowy (dodatki projakościowe, finansowanie publikacji, pokrycie kosztów udziału w konferencjach) oraz motywacyjny (System Motywacyjny w Dydaktyce Akademickiej UŚ (SMoDA), nagrody za osiągnięcia naukowe, organizacyjne i dydaktyczne). Uczelnia wspiera także starania pracowników o pozyskiwanie zewnętrznych grantów badawczych, finansując równoległe projekty naukowe realizowane na uczelni. Pracownicy otrzymują również wsparcie organizacyjno-doradczo-rozliczeniowe. Podczas spotkań podkreślali otwartość Uczelni oraz szerokie możliwości rozwoju zawodowego.

Polityka kadrowa Uczelni obejmuje także zasady rozwiązywania konfliktów oraz reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, a także wszelkie formy dyskryminacji i przemocy wobec kadry dydaktycznej. Zapewnia pomoc osobom dotkniętym niepożądanymi zachowaniami. Uniwersytet wdrożył politykę antymobbingową, której celem jest wspieranie dobrych relacji w środowisku akademickim oraz zapobieganie mobbingowi poprzez określenie procedur postępowania. Jednym z jej elementów jest działalność Komisji Antymobbingowej oraz Klubu Antymobbingowego ZNP UŚ (K@M), oferującego wsparcie pracownikom doświadczającym mobbingu. Dokument regulujący politykę zawiera zasady przeciwdziałania mobbingowi, procedurę składania skarg oraz tryb działania odpowiednich organów. Ponadto Uniwersytet wprowadził politykę równego traktowania, zgodną z Konstytucją RP i Kodeksem pracy, eliminującą wszelką dyskryminację w zatrudnieniu. Zakaz ten obejmuje różne podstawy, takie jak płeć, wiek, niepełnosprawność, rasa, religia, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną oraz rodzaj umowy i wymiar czasu pracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kierunek pedagogika dysponuje kompetentną kadrą akademicką, zarówno pod względem liczebności, jak i jakości posiadanych umiejętności. Zajęcia prowadzone są przez nauczycieli akademickich z bogatym doświadczeniem praktycznym, dydaktycznym, a przede wszystkim naukowym. Nauczyciele zatrudnieni na pełnym etacie posiadają aktualny dorobek naukowy w dyscyplinie pedagogika.

Wyniki ankiet studenckich, hospitacji oraz ocen okresowych wskazują na wysokie przygotowanie nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Polityka kadrowa na kierunku realizowana jest zgodnie z przyjętymi standardami – dobór kadry przebiega w sposób transparentny i jest adekwatny do specyfiki programu, uwzględniając zarówno doświadczenie zawodowe, jak i rozwój naukowo-dydaktyczny pracowników.

Uczelnia aktywnie wspiera kadrę w podnoszeniu kwalifikacji naukowych i dydaktycznych, nawiązywaniu współpracy z ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą, a także w budowaniu relacji z lokalnym środowiskiem. Nauczyciele akademicy podlegają regularnej ocenie zgodnie z wewnętrznymi procedurami, a jej wyniki są im udostępniane. Ocena obejmuje jakość kształcenia oraz poziom rozwoju kompetencji dydaktycznych. Dodatkowo bieżąca ewaluacja pracy dydaktycznej prowadzona jest poprzez systematyczne badania ankietowe wśród studentów, co umożliwia ciągłe doskonalenie umiejętności pedagogicznych kadry. Koniecznym jest usystematyzowanie hospitacji zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak dobrych praktyk.

Rekomendacja

1. Rekomenduje się wprowadzenie kalendarza hospitacji wraz z ustaleniem zasad jego tworzenia, co pozwoli na systematyczny monitoring jakości zajęć akademickich.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Uniwersytet Śląski i Wydział Nauk Społecznych, w którym prowadzony jest kierunek pedagogika posiada odpowiednią infrastrukturę dydaktyczną i funkcjonuje jako całość w budynku, który zlokalizowany jest w centrum miasta, w niedalekim sąsiedztwie przystanków komunikacji miejskiej oraz ważnych arterii komunikacyjnych.

Budynki są własnością Uczelni. W budynku znajdują się 32 sale dydaktyczne o łącznej pojemności 1218 osób oraz sala wyciszeń i laboratorium psychologiczne. Sale te są współdzielone z kierunkiem psychologia, arteterapia oraz pozostałymi kierunkami pedagogicznymi (pedagogika specjalna oraz pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna). Przestrzeń zagospodarowana jest w sposób stwarzający studentom warunki do uczenia się i wypoczynku.

Studenci kierunku pedagogika korzystają z całej infrastruktury Uczelni. W toku zajęć dydaktycznych, realizujących zajęcia w ramach bloku zajęć ogólnych wyposażających w umiejętności związane z technologią komunikacyjną wykorzystywane są laboratoria komputerowe z odpowiednim oprogramowaniem. Wykłady i konwersatoria odbywają się w salach wykładowych i ćwiczeniowych na terenie Wydziału oraz ćwiczenia i warsztaty w salach ćwiczeniowych, w pracowniach komputerowych oraz specjalistycznych pracowniach.

Największym pomieszczeniem dydaktycznym w budynku Wydziału Nauk Społecznych na ul. Grażyńskiego 53 w Katowicach jest Aula o powierzchni 220,71 m² (285 miejsc), wyposażona w nagłośnienie, mikrofony, system kamer DUO, komputer z dwoma monitorami, projektor i pętlę indukcyjną dla osób niesłyszących. W czerwcu 2024 roku rozpoczęto proces częściowej renowacji systemu nagłośnieniowego. Wszystkie sale dydaktyczne wyposażone są w nowe stanowiska komputerowe oraz projektory multimedialne. W razie awarii jest możliwość wykorzystania jednego z trzech rzutników przenośnych, dostępnych na portierni. Dodatkowo pięć sal funkcjonuje jako sale hybrydowe (do nauczania hybrydowego) – z dodatkowo zamontowanymi kamerami, a trzy z nich, poza projektorem, mają ponadto wielkogabarytowe monitory interaktywne. Organizując wydarzenia w formule hybrydowej skierowanej do szerokich grup odbiorców pracownicy mają możliwość zwrócenia się do uniwersyteckiego Centrum Komunikacji Medialnej, które dysponuje profesjonalnym sprzętem i obsługuje transmisje wydarzeń m.in. w serwisach Youtube i Facebook. Do celów dydaktycznych możliwe jest również wypożyczenie na czas zajęć kamer przenośnych. Do zajęć

warsztatowych przygotowana została klimatyzowana sala medytacyjna (mindfulness) o powierzchni 23,28 m².

W budynku Wydziału mieszczą się dwie dydaktyczne pracownie komputerowe o powierzchni 50,82 m² (18 miejsc) oraz 50,7 m² (18 miejsc) z 20 nowymi stanowiskami komputerowymi z systemem Windows 11. Na komputerach jest dostępne oprogramowanie używane do analizy danych Statistica 12 PL, Scribus, Libre Office, Deep Freeze oraz Microsoft Office 2019 Standard EDU PL.

Uczelnia posiada specjalistyczne, adekwatne dla kierunku pedagogika pracownie i sale dydaktyczne. Ich wyposażenie jest w pełni właściwe do przygotowania do przyszłej pracy zawodowej. Umożliwia to prawidłową realizację zajęć ze szczególnym uwzględnieniem zajęć przygotowujących do kształtowania umiejętności praktycznych. Infrastruktura, wyposażenie techniczne, pomoce i środki dydaktyczne są adekwatne do potrzeb wynikających z kształcenia na kierunku. Zajęcia specjalistyczne mogą być realizowane w pracowni pedagogiki specjalnej, pracowniach do zajęć muzycznych, pracowni kinestetycznej oraz laboratorium psychologicznym. Studenci mogą korzystać też z sali gimnastycznej z zapleczem sanitarnym, gdzie odbywają się również zajęcia z wychowania fizycznego. Warto tu jednak wspomnieć, iż osoby studiujące pedagogikę, realizując zajęcia z *wychowania fizycznego*, wybierając samodzielnie dyscyplinę w ramach modułów ogólnodostępnych, mogą je realizować także w innych obiektach Uniwersytetu Śląskiego.

Podstawowym narzędziem wykorzystywanym w nauczaniu zdalnym i hybrydowym jest Microsoft Teams na platformie Microsoft 365. Wszyscy studenci i pracownicy mają możliwość utworzenia konta w domenie Office365. Konto to zapewnia dostęp do aplikacji ułatwiających pracę, naukę i komunikację: MS Teams, SharePoint, Outlook, Word, Excel, OneNote i PowerPoint. Aplikacje te są dostępne dla studentów z ich prywatnych komputerów i urządzeń mobilnych oraz mogą być używane w ramach pracy własnej w dowolnym czasie i miejscu.

Na potrzeby zaliczeń i egzaminów kadra naukowa wykorzystuje także platformę e-learningową Uniwersytetu Śląskiego osadzoną w środowisku moodle. Moodle wykorzystywane jest także jako narzędzie do kształcenia asynchronicznego – prowadzący mają możliwość przygotowywania w tym środowisku kursów zdalnych, materiałów, zadań, które stanowią uzupełnienie zajęć w trybie stacjonarnym lub zdalnym synchronicznym. Uczelnia oferuje także nieodpłatnie dostęp do programów STATISTICA i SPSS.

Do prowadzenia badań on-line w ramach projektów studenckich rekomendowane jest stosowanie platform gwarantujących bezpieczeństwo danych: MS Forms i Formularze Google z kont Uniwersytetu oraz serwis LimeSurvey, zainstalowany na wewnętrznym serwerze uczelni. LimeSurvey daje bardzo duże możliwości konstruowania ankiet o zróżnicowanych pytaniach i mechanizmach przechodzenia między pytaniami. W przypadku nietypowych wyzwań lub trudności studenci mogą liczyć na wsparcie osoby administrującej serwisem. W celu rozwoju i monitorowania metod nauczania na odległość oraz wspierania jego jakości, z grona nauczycieli akademickich powołany został Pełnomocnik Dziekana Wydziału Nauk Społecznych UŚ do spraw kształcenia na odległość. Współpracuje on z jednostkami na poziomie uniwersyteckim, takimi jak Dział Kształcenia, Centrum Kształcenia na Odległość, Dział Informatycznej Obsługi Toku Studiów, a na poziomie wydziału z informatykami.

Uczelnia dba o rozwój i unowocześnianie bazy dydaktycznej skutecznie pozyskując środki zewnętrzne w tym także w ramach programów unijnych. Sprzęt będący na wyposażeniu sal wykładowych oraz pracowni specjalistycznych jest na bieżąco sprawdzany i uzupełniany, a usterki naprawiane.

Infrastruktura, wyposażenie techniczne, pomoce i środki dydaktyczne są adekwatne do potrzeb wynikających z kształcenia na kierunku. Są tak przygotowane, że umożliwiają prawidłową realizację zajęć w aktualnie istniejącej rzeczywistości zawodowej, niezbędnej dla kształcenia nauczyciela pedagoga specjalnego.

Zgodnie z przepisami wynikającymi z zasad BHP są realizowane wszelkie działania o charakterze administracyjno- dydaktycznym, w tym praca dziekanatu i innych działów. Uczelnia umożliwia udział w procesie kształcenia osobom z niepełnosprawnościami. Budynki uczelni są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Na każdym piętrze obu budynków znajdują się toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W Bibliotece dostępne są stanowiska wyposażone w sprzęt i oprogramowanie dla osób niepełnosprawnych. Uniwersytet Śląski umożliwia także uzyskanie wsparcia dla osób z niepełnosprawnością w zakresie transportu, korzystania ze specjalistycznego sprzętu, takiego jak notebooki, dyktafony, systemy FM, lupy elektroniczne, zestawy książki mówionej, specjalistyczne klawiatury. Dodatkową formą wsparcia mogą być także adresowane stypendia oraz zaangażowanie asystenta, ułatwiającego dojazd, poruszanie się po uczelni, sporządzanie notatek i załatwianie spraw organizacyjnych.

Studujący mają dostęp na miejscu do zasobów biblioteki, ale najważniejszym systemem biblioteczno-informacyjnym uczelni jest Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINiBA) położone w odległości ok. 1,9 km od budynku na ul. Grażyńskiego 53, gdzie studują studenci kierunku pedagogika. Budynek CINiBA - jedna z najnowocześniejszych bibliotek uniwersyteckich w Polsce - ma ponad 12 tys. m² powierzchni i 63 tys. m³ kubatury i obejmuje połączone księgozbiory bibliotek Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach. Na 7 kondygnacjach obiektu równocześnie może przebywać 1000 osób. Znajduje się tam 340 komputerów i terminali, skanery, 54 km półek, 6 „selfchecków” do samodzielnego wypożyczenia książek, wrzutnia (najnowszy i jedyny w Polsce model zawierający sorter do selekcjonowania zwracanych książek, np. wg ich miejsca przechowywania). Na każdym poziomie znajduje się samoobsługowy punkt ksero. CINiBA jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością – posiada automatycznie otwierane drzwi wejściowe, windy z kabinami dostosowanymi dla osób poruszających się na wózkach oraz niewidomych/niedowidzących, toalety dla osób z niepełnosprawnością ruchową, korytarze i pomieszczenia dostosowane do poruszania się na wózkach, stanowiska pracy dla czytelników i pracowników z niepełnosprawnościami. Centrum jest czynne od poniedziałku do soboty, w godzinach 8.00-20.00. W czasie sesji egzaminacyjnych CINiBA jest czynna do 23.00. W Centrum zapewniony jest dostęp do krajowych i światowych publikacji naukowych w postaci tradycyjnej i elektronicznej. Czytelnicy CINiB-y mają do dyspozycji kolekcję liczącą ponad 1 milion woluminów książek i czasopism, wzbogaconą o bazy danych dostępne w bibliotece i zdalnie w dowolnym miejscu na świecie, po zalogowaniu do systemu. Znaczna część księgozbioru znajduje się w otwartych strefach i ma charakter ogólnodostępny. Są to książki najnowsze oraz zbiory wyselekcjonowane, publikacje istotne dla poszczególnych dziedzin naukowych, po które najczęściej sięgają pracownicy naukowcy i studenci. Wolny dostęp do półek, możliwość swobodnego przeglądania książek, bez konieczności ich zamawiania, pozwala na swobodne korzystanie z zasobów i gwarantuje użytkownikom dużą samodzielność – od dotarcia do właściwej półki po wypożyczenie książki.

Inteligentne rozwiązania np. funkcja „prowadź”, dostępna w katalogu INTEGRO, pozwala na szybką lokalizację książki. Po kliknięciu ikony „Prowadź”, wyświetla się podgląd piętra i regału, na którym znajduje się wybrana pozycja. CINIBA jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, które mogą swobodnie korzystać z zasobów biblioteki, wykorzystując specjalistyczne oprogramowanie i sprzęt komputerowy. Do niektórych źródeł przygotowane zostały filmy umieszczone na kanale YouTube biblioteki. Zawierają one instrukcje wskazujące jak się zalogować przez system HAN, jak korzystać z baz danych i bibliotek cyfrowych, jak zapisywać otrzymane rezultaty itp.

Bezpośrednio na Grażyńskiego 53, w starej części budynku, mieści się Biblioteka Nauk Społecznych – Oddział Specjalistyczny Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego (BUŚ). Została powołana 1 października 2019 roku jako Oddział Specjalistyczny BUŚ, a wcześniej funkcjonowała jako Biblioteka Wydziału Pedagogiki i Psychologii. W bibliotece znajdują się zbiory tworzące warsztat naukowo-dydaktyczny dla studentów i pracowników, obejmujące między innymi literaturę wskazywaną w sylabusach. Księgozbiór związany jest ściśle z dyscyplinami naukowymi, zgodny z kierunkami kształcenia i potrzebami badań naukowych dla dyscyplin pedagogika i psychologia

Księgozbiór biblioteki ma charakter specjalistyczny, jest dostosowany do potrzeb studentów i kadry naukowo-dydaktycznej. Dzięki stałemu śledzeniu rynku wydawniczego oraz zmian w programach studiów, zbiory cechują się wysokim stopniem przydatności dla czytelników. Przynajmniej raz w roku zasoby wzbogacane są na podstawie zaktualizowanych kart przedmiotu, a nauczyciele akademicy zgłaszają do biblioteki konieczność zakupu niezbędnej im do pracy dydaktycznej literatury i czasopism. Zakupy dokonywane są w oparciu o literaturę programową, a także bieżące zamówienia wykładowców i studentów.

System informacyjno-biblioteczny jest dostosowany do potrzeb m.in. wynikających z procesu nauczania na kierunku pedagogika, a polityka gromadzenia zbiorów zmierza do nieustannego wzbogacania ich o nowości. Oprócz zakupów ze środków własnych i pozyskanych z zewnątrz, księgozbiór uzupełniany jest z wymiany oraz darów.

Studentom kierunku pedagogika zapewnia się dostęp do literatury przedmiotowej, dostępnej na rynku wydawniczym, a zasoby biblioteczne w pełni zaspokajają ich potrzeby. Biblioteka oprócz wydawnictw zwartych, posiada także bogaty zbiór czasopism naukowych związanych z wieloma zagadnieniami dotyczącymi pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej. W budowaniu księgozbioru uczestniczą bezpośrednio studenci i nauczyciele akademicy.

Biblioteka na bieżąco uzupełnia zasoby, uwzględniając propozycje nauczycieli oraz studentów. Przed rozpoczęciem roku akademickiego zbierane są od wykładowców informacje na temat pozycji literaturowych wyszczególnionych w sylabusach. Pracownicy zespołu bibliotecznego monitorują statystyki wypożyczeń książek i podręczników uzupełniając zasoby w pozycje cieszące się dużą popularnością.

W Uczelni corocznie przeprowadza się przegląd zasobów materialnych, a także infrastruktury dydaktycznej oraz informatycznej. Celem przeglądu jest ocena przygotowania obiektów, sal dydaktycznych oraz wyposażenia do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Bieżącemu monitorowaniu podlega system biblioteczny oraz jego zasoby. Biblioteka regularnie weryfikuje bazę dydaktyczną i naukową, szczególnie zasób księgozbioru w oparciu o literaturę podstawową zawartą w kartach przedmiotów oraz o konsultacje z wykładowcami prowadzącymi zajęcia. Ważnym elementem działań doskonalenia systemu bibliotecznego jest proces okresowego sprawdzania przed rozpoczęciem roku

akademickiego kart przedmiotów pod kątem dostępności w bibliotece literatury wskazanej przez wykładowców.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wykorzystywana infrastruktura naukowa, dydaktyczna, informatyczna i biblioteczna jest na odpowiednim poziomie, spełnia wymagane standardy. Sale, gdzie realizowane są zajęcia i specjalistyczne, pracownie dydaktyczne, laboratoria naukowe oraz z ich wyposażenie są nowoczesne i zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków pracy badawczej i zawodowej oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, nowoczesne, nieodlegające od aktualnie używanych w działalności praktycznej, dostosowanej do pracy pedagogów specjalnych. Umożliwia to prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, przez studentów. Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelnicy, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Zapewniony jest dostęp studentów do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów naukowych, komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć w celu wykonywania zadań, realizacji projektów.

Zapewnione jest dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej, a także likwidację barier w dostępie do sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów, również zaplecza sanitarnego. W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego, zapewniony jest dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwiającego synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się; obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów; są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej.

Rozwój i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej, bibliotecznej, informatycznej oraz zasobów edukacyjnych, w tym wyposażenia pomieszczeń przebiega według przyjętych procedur i jest realizowane prawidłowo. Prowadzone są systematyczne przeglądy, w których uczestniczą pracownicy i studenci, a w oparciu o uzyskane wyniki podejmowane są działania doskonalące.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak dobrych praktyk

Rekomendacje

Brak rekomendacji

Zalecenia

Brak zaleceń

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika została przyjęta w porozumieniu z interesariuszami zewnętrznymi, którzy opiniowali koncepcję i program kształcenia. Uwzględnia ona potrzeby lokalnego, śląskiego rynku pracy. Występuje w nim konieczność nowoczesnego interdyscyplinarnego kształcenia, którego celem jest wyposażenie studenta w umiejętności praktyczne, kompetencje społeczne, dzięki którym będzie on zdolny do wykonywania zadań nauczyciela pedagoga specjalnego kształcącego i wychowującego uczniów i osoby dorosłe o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

W przyjętej koncepcji studiów w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym podkreśla się potrzebę budowania wzajemnych relacji służących dostrzeganiu ważnych zjawisk rynku pracy (między innymi takich jak deficyt pedagogów specjalnych, szkolnych, specjalistów terapii

pedagogicznej), potrzeb lokalnych pracodawców, które mogą być uwzględniane w rozwijanym programie studiów.

Zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest zgodny z wiodącą dyscypliną - pedagogiką, przyjętymi celami kształcenia, obszarami działalności zawodowej wyzwaniem zawodowego rynku pracy. W ramach prowadzenia ocenianego kierunku studiów podpisane są umowy z kilkudziesięcioma podmiotami – placówkami edukacyjnymi - szkołami, stowarzyszeniami, fundacjami, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi placówkami opiekuńczymi, resocjalizacyjnymi np. Pałac Młodzieży w Katowicach, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Radzionkowie, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Bytomiu, Specjalny Ośrodek szkolno-wychowawczy w Tarnowskich Górach, Zakład Poprawczy w Zawierciu, Zakład Karny w Wojkowicach, Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Strumieniu.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona, ma charakter stały, jest prowadzona systematycznie na różnych płaszczyznach, w sposób tak zinstytucjonalizowany, jak i niesformalizowany. Jej celem jest – między innymi – doskonalenie kształcenia na kierunku; połączenie potrzeb i oczekiwań podmiotów zewnętrznych z kształceniem młodzieży; powiązanie badań naukowych prowadzonych w Instytucie Pedagogiki z potrzebami otoczenia zewnętrznego; zapewnienie wsparcia merytorycznego osobom potrzebującym; utrzymanie kontaktów z absolwentami; wspólna realizacja przedsięwzięć dydaktycznych, naukowych i popularyzatorskich.

Występują w niej praktyki, staże, wizyty studyjne, wolontariat, warsztaty, organizacja konferencji naukowych, wydarzenia promujące tematykę społeczną i edukacyjną, udział przedstawicieli środowiska pracodawców w prowadzeniu zajęć dydaktycznych, bieżące kontakty nauczycieli akademickich z interesariuszami zewnętrznymi w ramach dwustronnej współpracy Uczelni z konkretnymi pracodawcami. Przykładem zajęć prowadzonych przez interesariuszy zewnętrznych są ćwiczenia z modułów - Programy resocjalizacyjne w środowisku zamkniętym” (semestr zimowym 2024/2025) oraz Programy readaptacji społecznej (semestr letni 2024/2025).

Dzięki współpracy z wybranymi placówkami podejmowane przez studentów prace etapowe i dyplomowe wspierają funkcjonowanie konkretnych placówek. Zakres i skala podejmowanej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie tematyki prac dyplomowych studentów jest odpowiednia. Badania prowadzone w ramach prac dyplomowych umożliwiają dostosowanie wniosków do specyficznych potrzeb danej placówki, opracowanie rekomendacji na podstawie rzeczywistych obserwacji i analiz oraz zwiększenie praktycznych kompetencji studentów poprzez ich kontakt z rzeczywistością edukacyjną. Przykładem działań związanych z współpracą badawczą kadry kierunku z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest prowadzenie badań przez pracowników Instytutu Pedagogiki i Okręgowy Ośrodek Wychowawczy w Gackach, której efektem było opublikowanie książki omawiającej problematykę resocjalizacji nieletnich sprawców czynów karalnych.

Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, współpracujący z Instytutem Pedagogiki są członkami Rady Dydaktycznej Kierunku pedagogika, która ma duży wpływ na koncepcję i program studiów, powołanej na mocy § 83 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, która jest organem doradczym i wspierającym dyrekcję kierunków w działaniach na rzecz jakości kształcenia.

Od roku akademickiego 2024/2025 w skład Rady Programowej Kierunków weszli kierownik Działu Ochrony Zakładu Karnego w Wojkowicach, dyrektor Okręgowego Ośrodka Wychowawczego w Gackach, były dyrektor Zakładu Karnego w Jastrzębiu-Zdroju, dyrektor Zespołu Szkół Specjalnych nr

4 w Sosnowcu, Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 20 w Katowicach, Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 13 w Siemianowicach Śląskich, Dyrektor Przedszkola Integracyjnego nr 2 w Łaziskach Górnych oraz profesor Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach.

Rada (dyrektorzy szkół i instytucji pedagogicznych oraz pracownicy zakładów karnych i placówek resocjalizacyjnych dla nieletnich) wspiera kształcenie na kierunku pedagogika, między innymi poprzez opiniowanie kształcenia i badań w obszarze pedagogiki oraz tworzenie warunków ścisłego powiązania środowiska dydaktycznego z podmiotami zatrudniającymi absolwentów. Wśród ważnych kwestii poddawanych pod obrady Rady Dydaktycznej Kierunków są: zmiany w programach studiów, kwestie dotyczące jakości kształcenia, zasady rekrutacji na studia, zasady odbywania praktyk zawodowych i dyplomowych, wsparcie w organizowaniu wydarzeń uczelnianych dla studentów w celu przekazania wiedzy praktycznej (spotkania, warsztaty, szkolenia).

Przykładem zmian dokonanych w programie studiów z inicjatywy interesariuszy zewnętrznych było wprowadzenie od roku akademickiego 2024/2025 do planu studiów modułu Bezpieczeństwo w instytucji resocjalizacyjnej, o który upominali się pracownicy resortu sprawiedliwości; moduł opracowało dwóch członków naszej Rady Programowej Kierunków - wychowawca z Zakładu Karnego w Wojkowicach oraz dyrektor Okręgowego Ośrodka Wychowawczego w Gackach. Wykorzystując wnioski z raportu /badania losów absolwentów rocznika 2019 /2020 połączono Filozofię z etyką. Dodatkowo organizowane są indywidualne spotkania z członkami Rady w dogodnym dla nich terminie w celu omówienia wydarzeń, potrzeb czy form wsparcia dla kierunku.

Ważnym elementem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest wspólna realizacja różnego rodzaju wydarzeń, seminariów poświęconych wymianie doświadczeń, analizie zjawisk występujących w obszarze edukacji szkolnej, spotkań międzypokoleniowych. Przykładem takich działań jest między innymi organizacja przez Uniwersytet Śląski w Katowicach od 2022 r. konkursu o Nagrodę im. Profesora J. Pietera (odbyły się dotychczas dwie edycje). Nagroda ta honoruje co roku wybitną nauczycielkę bądź wybitnego nauczyciela pracującego w szkole podstawowej lub ponadpodstawowej w województwie śląskim. Jest to jedyna nagroda tego typu przyznawana we współpracy uczelni wyższej (Uniwersytet Śląski), organizacji społecznej (Fundacja im. prof. Józefa Pietera) oraz instytucji samorządowej (Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia). Drugim przykładem w/w działań jest np. udział pracowników Instytutu Pedagogiki w konferencji organizowanej przez Areszt Śledczy w Bytomiu nt. „Praca – odpowiedzialnie wobec swojego życia, bliskich oraz społeczeństwa”.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego biorą udział w seminariach i warsztatach dla studentów, ich sugestie, uwagi dotyczące kierunków rozwoju rynku pracy są uwzględniane w bieżącej współpracy.

Realizowana w ramach w/w różnorodnych działań współpraca Uczelni, Władz Instytutu z otoczeniem społeczno-gospodarczym pozwala na rozwój kształcenia praktycznego, budowanie przez studentów kompetencji społecznych, zdobycie doświadczenia zawodowego. Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w monitorowaniu infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia. Zaangażowanie pracodawców w proces zmian w programie studiów, program praktyk jest identyfikowalne.

W ramach prac Rady Programowej Kierunku, relacji dwustronnych Uczelni z konkretnymi pracodawcami dokonywana jest ocena skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów, osiąganie przez studentów efektów uczenia się sformułowanych dla kierunku pedagogika. W ramach w/w różnorodnych form współdziałania pracodawców z kierunkiem

prowadzone są okresowe przeglądy współprac, dokonywana jest ocena jej skuteczności. Prowadzi to do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

W Uczelni cyklicznie wykonuje się badania ankietowe w celu zbadania losów absolwentów. Monitoring losów absolwentów kierunku pedagogika wskazał na wysoką zgodność wykształcenia z zatrudnieniem a w badaniu losów zawodowych absolwentów 2018 – 2019 67% respondentów potwierdziło zadowolenie z wyboru kierunku studiów. Wyniki badania wskazują, że absolwenci kierunku pedagogika są dobrze przygotowani do pracy w swoim zawodzie, a różnorodność metod poszukiwania pracy odzwierciedla ich elastyczność i umiejętność adaptacji do rynku pracy.

Różnorodne formy współpracy pracodawców z ocenianym kierunkiem pozwalają zweryfikować, ocenić zakładane efekty uczenia się jak również pozytywnie budować wizerunek Uczelni, Wydziału w otoczeniu lokalnym.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z przyjętymi celami kształcenia, odpowiada wyzwaniom zawodowego rynku pracy. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi jest identyfikowana, ma kompleksowy wpływ na kształtowanie programu studiów.

Kooperacja z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia na kierunku jest także sformalizowana, ma charakter stały, przybiera różnorodne formy. Na kierunku prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w odniesieniu do programu

studiów. Służą one doskonaleniu programu studiów (w tym także praktyk zawodowych) i osiągnięciu przez studentów właściwych efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak dobrych praktyk

Rekomendacje

Brak rekomendacji

Zalecenia

Brak zaleceń

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Kształcenie na ocenianym kierunku odbywa się w języku polskim. W programie studiów znajdują się zajęcia rozwijające kompetencje językowe. Na I stopniu przewidziano do realizacji zajęcia z języka obcego (do wyboru: j. angielski, j. niemiecki, j. francuski, j. rosyjski, j. hiszpański) – semestry 1-4/120 godz. st. stacjonarne. Studenci uzyskują kompetencje językowe na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Na II stopniu w semestrze 1. zaprojektowano do realizacji zajęcia z języka obcego w wymiarze 30 godz. st. stacjonarne, gdzie studenci uzyskują kompetencje językowe na poziomie B2+ ESOKJ.

Kwestia współpracy międzynarodowej posiada swoje odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2020-2025, m.in. w obszarze „Kształcenie i studenci (z uwzględnieniem umiędzynarodowienia studiów oraz działań na rzecz realizacji projektu T4E)” – „Cel 2 Umiędzynarodowienie kształcenia”, gdzie zaplanowano 8 działań.

W obszarze „Badania naukowe (z uwzględnieniem międzynarodowej współpracy badawczej i współpracy z gospodarką oraz działań na rzecz realizacji projektu T4E)” - „Cel 1: Zwiększenie wpływu Uniwersytetu Śląskiego na rozwój nauki poprzez poprawę jakości badań ukierunkowanych na rozwiązanie istotnych problemów”, gdzie zostało zaprojektowanych 5 działań.

Uczelnia bierze udział w programie Erasmus+, w ramach którego nauczyciele akademicy i studenci mogą uczestniczyć w programach międzynarodowych. Umowy w ramach programu Erasmus+ dedykowane dla kierunku pedagogika to: Czechy, Hiszpania, Turcja, Niemcy, Litwa, Słowacja, Francja, Węgry.

Studentom oferowane są zajęcia z profesorem wizytującym. Od 2021 roku na kierunku pedagogika studenci zrealizowali następujące zajęcia prowadzone w języku angielskim: Czy współczesny człowiek potrzebuje wychowania? (profesor ze Słowacji); Metodologia badań społecznych (profesor z Litwy); Wykład monograficzny: Inclusive (profesor z Chorwacji); Wykład monograficzny: Education Modern Discourses na kierunku pedagogika (profesor z Ukrainy); Fakultet magisterski nt. Using Generative artificial intelligence (GAI) applications, such as ChatGPT for education (profesor z Tajwanu).

W latach 2019-2024 – 13. nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku pedagogika brało udział w wymianie międzynarodowej i stażach zagranicznych, m.in. w: Holandii, USA, Włoszech, Grecji,

Chorwacji, Czechach, Dani, Portugalii, Francji, Hiszpani. Natomiast w latach 2021-2024 żaden ze studentów i studentek kierunku nie skorzystał z oferowanych możliwości w kontekście wyjazdów zagranicznych.

Uniwersytet jest członkiem Konsorcjum Śląskich Uczelni Publicznych (SUN – Silesian Universities Network), działającego na rzecz promocji szkół wyższych w kraju, regionie oraz na arenie międzynarodowej. W ramach krajowej sieci IROs Forum (International Relations Offices Forum) uczestniczy w inicjatywach, których celem, jak podaje Uczelnia jest zwiększenie jakości, efektywności i zakresu współpracy międzynarodowej polskich uczelni. Od tego roku UŚ dołączył do sieci EURAXESS – Researchers in Motion, europejskiej inicjatywy wspierającej mobilność międzynarodową oraz rozwój kariery naukowców. Dzięki temu Uniwersytet Śląski stał się częścią prestiżowej platformy umożliwiającej naukowcom dostęp do szerokiego zakresu zasobów, informacji oraz ofert współpracy międzynarodowej.

Uniwersytet Śląski w Katowicach, wraz z dziesięcioma zagranicznymi uczelniami, współtworzy prestiżowy europejski uniwersytet w ramach sojuszu Transform4Europe. Celem współpracy jest prowadzenie badań na najwyższym poziomie, kształcenie studentów na międzynarodowych kierunkach studiów oraz rozwój wielojęzycznego kampusu, który przyczyni się do wzmacniania regionów, krajów i całej Europy.

Ważnym elementem umiędzynarodowienia jest także aktywność publikacyjna nauczycieli akademickich, których publikacje także w językach obcych ukazują się w różnych książkach, jak i w czasopiśmie. Ponadto pracownicy Uczelni biorą udział w różnych międzynarodowych wydarzeniach konferencyjnych, podczas których występują jako prelegenci.

Uczelnia monitoruje proces umiędzynarodowienia, a stopień umiędzynarodowienia jest weryfikowany na podstawie raportów i wykazów dotyczących mobilności akademickiej (pracowników i studentów), podpisanych umów międzynarodowych, profesorów wizytujących oraz międzynarodowych projektów, w których uczestniczą Pracownicy.

Na Wydziale odbywają się spotkania władz dziekańskich z Pełnomocnikami Dziekana ds. międzynarodowej wymiany akademickiej, by dokonywać procesu ewaluacji poczyniń w odniesieniu do procesu umiędzynarodowienia. Podczas spotkań prezentowane są dotychczasowe działania i plany z zakresu umiędzynarodowienia.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			

2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Pracownikom i studentom stwarza się możliwości rozwoju aktywności międzynarodowej, z których to możliwości z różną intensywnością i zakresie korzystają studenci oraz pracownicy ocenianego kierunku studiów. Na ocenianym kierunku studiów prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów kierunku pedagogika jest systematyczne, stałe i kompleksowe. Przybiera zróżnicowane formy adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów wraz z osiąganymi przez studentów efektami uczenia się. Wskazane wsparcie realizowane jest również z wykorzystaniem współczesnych technologii. Studenci kierunku mogą uzyskać wsparcie od dyrektora kierunku studiów oraz jego zastępcy, prodziekana ds. kształcenia i studentów, a także pełnomocników dziekana ds. Studenckich. Studenci mogą także korzystać ze wsparcia pracowników trzech współpracujących ze sobą dziekanatów. Do zakresu wsparcia oferowanego przez Dziekanat zajmujący się obsługą procesu dydaktycznego należą między innymi: obsługa systemu rejestracji na zajęcia, ustalanie harmonogramów zajęć i sesji egzaminacyjnej oraz terminów egzaminów dyplomowych. Dziekanat ds. Stypendialnych i płatności odpowiedzialny jest za sprawy socjalno-

bytowe oraz obsługę spraw związanych z odpłatnością za studia, natomiast dziekanat ds. Obsługi studentów wspiera studentów w obszarach związanych z procesem studiowania (między innymi rozliczaniem zaliczenia semestru, powtarzaniem semestru, wznowieniem na studia, legitymacjami czy przypisywaniem studentów do grup). Jednostką, do której w pierwszej kolejności mogą zgłosić się studenci kierunku jest dziekanat zajmujący się obsługą studentów. Studenci mogą korzystać ze wsparcia dziekanatu stacjonarnie w godzinach jego otwarcia oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej. Studenci kierunku mają również zapewnioną możliwość stałych konsultacji z nauczycielami akademickimi. Terminy konsultacji dostosowane są również do potrzeb studentów niestacjonarnych. Wsparcie studentów odbywa się z wykorzystaniem współczesnych technologii (studenci mogą korzystać z platformy USOSweb, Pakietu Oficce 365 edu oraz Moodle, na której zamieszczane są dodatkowe materiały dydaktyczne). Studenci kierunku uczestniczą w szkoleniu przygotowującym do samodzielnego udziału w zajęciach z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Nowo przyjęci studenci uczestniczą również w spotkaniach prowadzonych przez dyrekcję kierunku, podczas których otrzymują niezbędne informacje związane z ich procesem kształcenia. W spotkaniach uczestniczą również przedstawiciele Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oraz pracownicy dziekanatu.

Wsparcie studentów w zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy zapewnione jest przez Biuro Karier UŚ. Studenci kierunku mają możliwość uzyskania wsparcia w zakresie doradztwa zawodowego i coachingu kariery, mentoringu, udziału w szkoleniach, warsztatach, spotkaniach z pracodawcami. Mają również możliwość uczestniczenia w organizowanych Targach Kariery. Biuro publikuje również oferty pracy, praktyk i staży (w latach 2023-2024 opublikowało ponad 200 ofert pracy stałej dla studentów kierunku). Studenci kierunku uczestniczyli między innymi w warsztatach i szkoleniach z zarządzania czasem, stresem, kreatywnego rozwiązywania problemów czy w kursie z programu Excel. Biuro Karier zajmuje się również badaniem losów absolwentów kierunku. Jednakże, podczas spotkania ze studentami wskazali oni, iż Biuro Karier oferuje stosunkowo mało ofert praktyk dla studentów ze specjalności Pedagogika resocjalizacyjna z penitencjarystyką. Rekomenduje się przegląd dostępnych ofert praktyk dla studentów z tej specjalności i zwiększenie oferty w ramach zgłoszonego zapotrzebowania.

Studenci kierunku pedagogika mają zapewnione wsparcie w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Studenci mają możliwość angażowania się w prace kół naukowych, które umożliwiają im zdobywanie kompetencji badawczych. Studenci pedagogiki zrzeszeni są w kołach naukowych: „PAIDAGOGOS,” „Włącznik” oraz w Kole Naukowym Pedagogiki Resocjalizacyjnej „UŚwiadomienie.” W ramach działalności w kołach naukowych studenci kierunku aktywnie uczestniczą i organizują konferencje i warsztaty, uczestniczą w projektach badawczych oraz publikują teksty naukowe. Przykładem konferencji, w których uczestniczyli studenci była Międzynarodowa Konferencja „Nadzieje i niepokoje ludzkości wyrażone w filozofii wychowania XX i XXI wieku. (...),” w ramach której przygotowano rozdział w monografii oraz artykuł do czasopisma. Studenci pod opieką nauczycieli akademickich opublikowali także artykuły „Subjective assessment of individual resources and adolescents’ ability to cope with difficult situations,” czy „Poznańska demokratyczna „Omega szkoła” – kontynuacja brytyjskiej Summerhill.” Studenci uczestniczyli również w konferencjach: „I Konferencja o Prawach Człowieka i 22. Objazdowy Festiwal Filmowy WATCH DOCS,” „KreatywUŚ Festiwal – podsumowanie wydarzenia w ramach EMN Katowice 2024,” czy organizowali warsztaty tworzenia zinów. Wydarzeniem, które również włącza studentów w działalność naukową jest Śląski Festiwal Nauki Katowice, w ramach którego studenci mają możliwość

przygotowania stoisk naukowych czy warsztatów. Przykładem organizowanego przez studentów warsztatu jest warsztat "Kraina emocji - warsztat odkrywania i radzenia sobie z uczuciami." Podczas spotkania studenci wskazali, iż mogą oni otrzymać dofinansowanie na wyjazd na konferencję zagraniczną.

System wsparcia uwzględnia systemowe wsparcie dla studentów wybitnych oraz instrumenty motywujące studentów do osiągania lepszych wyników w nauce. Osoby studiujące, które wyróżniają się najlepszymi wynikami w nauce mogą również ubiegać się o stypendium Rektora oraz stypendium Ministra za znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe. Studenci mogą otrzymać również wyróżnienie JM Rektora UŚ. Studenci osiągający dobre wyniki w nauce mają możliwość ubiegania się o Indywidualny Tok Studiów, który umożliwi odpowiedni dobór modułów pozwalających na realizację dodatkowych efektów uczenia się, a także udział studenta w pracach naukowo-badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych. W ramach motywowania szczególnie uzdolnionych kandydatów na studia i wsparcia ich w indywidualnym rozwoju od początku studiów Uczelnia uruchomiła program Fundusz Talentów. W ramach programu studenci otrzymują stypendium na I rok studiów, mają zagwarantowane miejsce w akademiku ze zniżką na opłaty oraz mogą korzystać z indywidualnego wsparcia psychologicznego.

System wsparcia Uczelni uwzględnia różnorodne formy aktywności studentów. W zakresie aktywności sportowych studenci mają możliwość zapisania się na dodatkowe zajęcia z wychowania fizycznego, a także mogą zapisać się do KU AZS i uczestniczyć w zajęciach z sekcji sportowych. W ramach aktywności artystycznych studenci mogą zapisać się do Studenckiego Zespołu Pieśni i Tańca "Katowice," chóru studenckiego "Harmonia," studenckiego radia "Egida" oraz Telewizji UŚ. W ramach podnoszenia kompetencji w zakresie przedsiębiorczości studenci skorzystać mogą z oferty Biura Karier, które, jak zostało wspomniane, oferuje szkolenia, warsztaty, doradztwo kariery. Studenci mogą również skorzystać z psychotestów zawodowych. W ramach wsparcia w zakresie przedsiębiorczości, Biuro oferuje szkolenia z umiejętności technicznych, zarządzania projektami, komunikatywności, przedsiębiorczości oraz umiejętności psychospołecznych, które prowadzone jest przez potencjalnych pracodawców. Studenci mają również możliwość korzystania z Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości. W zakresie wsparcia studentów w działalności organizacyjnej Uczelnia stwarza warunki do angażowania się w kołach naukowych oraz Samorządzie Studentów. Na Uniwersytecie stworzony został również budżet partycypacyjny, którego celem jest zaangażowanie studentów w działanie na rzecz wspólnoty akademickiej.

System wsparcia i jego instrumenty dostosowane są do zróżnicowanych potrzeb studentów, w tym studentów z niepełnosprawnością. Nadzór nad wsparciem dla studentów ze szczególnymi potrzebami sprawują merytoryczni koordynatorzy ds. Dostępności oraz administracyjni specjaliści ds. Dostępności. Osoby ze szczególnymi potrzebami mogą uzyskać wsparcie w procesie kształcenia i prowadzenia badań w formie Indywidualnego Dostosowania Studiów obejmującego między innymi nagrywanie zajęć, wcześniejsze otrzymywanie materiałów dydaktycznych czy wydłużenie czasu realizacji egzaminów i prac zaliczeniowych. Osoby z niepełnosprawnością mają możliwość uzyskania wsparcia w zakresie korzystania ze specjalistycznego sprzętu umożliwiającego im realizację procesu kształcenia (lupy elektroniczne, specjalistyczne klawiatury, zestawy książki mówionej), jak również uzyskania transportu. Studenci z niepełnosprawnościami mogą otrzymać również wsparcie w zakresie materialnym poprzez stypendium dla osób z niepełnosprawnościami oraz zapomogi. Uczelnia była beneficjentem projektu "DUO - Uniwersytet Śląski uczelnią dostępną, uniwersalną, otwartą," w ramach którego zrealizowano szereg działań zwiększających dostępność Uczelni, między innymi

warsztaty dla pracowników z zakresu języka migowego oraz cykl szkoleń z zakresu otwartości, równości i zrozumienia wraz z metodami dydaktycznymi w pracy ze studentami ze szczególnymi potrzebami. Warto wspomnieć, iż osoby studiujące ze spektrum autyzmu mają możliwość uczestnictwa w grupie rozwojowej "Neuroróżnorodny UŚ." Podczas spotkania ze studentami potwierdzili oni efektywność wsparcia studentów z różnorodnymi potrzebami.

Studenci pracujący zawodowo mają możliwość poszerzania swoich kompetencji i umiejętności dzięki wsparciu Biura Karier, natomiast studenci niepracujący mogą, jak zostało już wspomniane, skorzystać z oferty praktyk i staży.

Studenci zagraniczni od początku procesu kształcenia otrzymują wsparcie od Biura Rekrutacji Cudzoziemców. Mają oni również dedykowanych koordynatorów, którzy wspierają ich w procesie kształcenia i adaptacji. Mogą uczestniczyć w szeregu spotkań adaptacyjnych oraz kulturowych (organizowanych między innymi przez funkcjonujący na Uczelni Erasmus Student Network). Osoby niepolskojęzyczne, które zamierzają studiować na Uniwersytecie, mogą skorzystać z oferty Szkoły Języka i Kultury Polskiej UŚ.

Studenci wychowujący dzieci oraz studentki będące w ciąży mogą uzyskać zgodę na Indywidualną Organizację Studiów. Zgodnie z informacjami przekazanymi na spotkaniu ze studentami, studenci będący rodzicami mają możliwość pełnego pogodzenia realizacji procesu kształcenia z wychowywaniem dzieci.

Wsparcie studentów uwzględnia możliwość zgłaszania skarg i wniosków. Za rozstrzygnięcie i rozpatrywanie ich odpowiedzialny jest dziekan, prodziekan ds. Studenckich i kształcenia, pełnomocnicy dziekana ds. Studenckich, a także inne osoby upoważnione przez dziekana. Indywidualne sprawy studentów, które nie wymagają wydania decyzji administracyjnych są załatwiane w drodze rozstrzygnięć w terminie 14 dni od daty wniesienia podania. Decyzje te rozpatruje dziekan lub wyznaczona przez niego imiennie osoba. Od negatywnej decyzji przysługuje możliwość odwołania do dziekana lub rektora. Decyzje administracyjne wydaje rektor lub upoważniony przez niego dziekan lub prodziekan ds. Studenckich. Od decyzji administracyjnych również przysługuje możliwość złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wzory podań zapewnione są przez Uczelnię, a sposób składania podań i ścieżka odwoławcza jest zrozumiała dla studentów. Studenci mają możliwość składania podań przez platformę USOSweb. Jednakże, studenci nie mają możliwości składania anonimowo podań i wniosków. Rekomenduje się wprowadzenie takiej możliwości. W ramach procesu składania skarg i wniosków studenci mają możliwość skorzystania z pomocy Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta, a także Centrum Obsługi Studentów. Studenci mogą również składać wnioski podczas organizowanych cyklicznie spotkań z dyrektorem kierunku. Sprawy zgłaszane podczas spotkań dyrektor kierunku przedstawia na posiedzeniu Rady Dydaktycznej i Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia i Studentów. Przekazuje je również do dziekana i kierownika organizacyjnego na wydziale.

System wsparcia uwzględnia działania informacyjne i edukacyjne związane z bezpieczeństwem studentów oraz instrumenty przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy. Działania te realizowane są między innymi za pomocą szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Studenci kierunku mają również możliwość zapoznania się z materiałami dotyczącymi dyskryminacji, mowy nienawiści, hejtu. Studenci mają również zapewnione niezbędne informacje dotyczące sposobu uzyskania pomocy w sytuacjach kryzysowych. Opracowane zostały także procedury dotyczące postępowania w przypadku zaistnienia dyskryminacji. Osoby doświadczające dyskryminacji lub przemocy ze względu na płeć mogą uzyskać wsparcie u pełnomocniczki ds. Przeciwdziałania molestowaniu seksualnemu, do której

obowiązków należy między innymi wstępne rozpoznanie zgłaszanych spraw, inicjowanie procedur reagowania wobec zgłaszanych spraw, a także informowanie rektora o przyjętych zgłoszeniach. Procedura dotycząca reagowania na dyskryminację i przemoc dostępna jest dla studentów na stronie internetowej Uczelni. Jak zostało wspomniane, studenci mogą uzyskać również wsparcie od Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta, do którego kompetencji należy między innymi podejmowanie mediacji w sytuacjach konfliktowych i kryzysowych. Studenci mają również możliwość uzyskania wsparcia w sytuacji wystąpienia konfliktów na linii student – pracownik Uniwersytetu. Rzecznik Praw Studenta i Doktoranta współpracuje w tym zakresie z Rzecznikiem Praw i Wartości Akademickich. Studenci kierunku mogą bezpłatnie korzystać ze wsparcia psychologa oraz z pomocy prawnej w ramach Studenckiej Poradni Prawnej.

Dla studentów stosowane są również uczelniane, materialne i pozamaterialne, instrumenty oddziaływania, mające na celu motywowanie ich do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się. Realizowane jest to poprzez zapewnienie możliwości oraz wsparcie udziału w konkursach takich jak "Wyróżnienia JM Rektora UŚ," czy konkurs organizowany podczas Konferencji Przyszłych Nauczycieli w Pilźnie, w którym członkowie koła PAIDAGOGOS zajęli drugie i trzecie miejsce. Studenci uczestniczyli również w konkursie na biznesplan, który organizowany był przez Biuro Karier, a także konkursie "Stakeholder challenge." Studenci zachęceni są również do uczestnictwa w grantach i projektach badawczych, realizowanych przez pracowników Uczelni, celem motywowania ich do działalności naukowej w tym zakresie.

System wsparcia uwzględnia kompleksowe wsparcie administracyjne dla studentów kierunku. Pracownicy odpowiedzialni za wsparcie studentów w procesie kształcenia biorą udział w licznych szkoleniach podnoszących ich kompetencje, między innymi szkoleniach: z zakresu nowych przepisów archiwalno-kancelaryjnych, dotyczących obsługi EKD, procesu rekrutacji na studia, obsługi systemu SAP, ochrony danych osobowych, komunikacji międzykulturowej. Uczelnia opracowała również dedykowane pracownikom administracyjnym poradniki i broszury, które mają na celu podniesienie ich kompetencji z zakresu postępowania w różnorodnych i trudnych sytuacjach, między innymi poradniki: "Kontakt z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Poradnik dla pracowników Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach," czy "Trudne sytuacje w relacjach ze studentami. Zasady postępowania i scenariusze rozmów." Podczas rozmowy ze studentami wskazali oni, iż wsparcie pracowników administracyjnych w procesie kształcenia jest skuteczne i adekwatne do potrzeb.

Na Uczelni funkcjonuje Samorząd Studentów, który stanowi ważny element społeczności akademickiej. Organem odpowiedzialnym za reprezentację studentów na Wydziale jest Samorząd Studencki WNS. Samorząd ma zapewnioną możliwość występowania z wnioskami, postulatami i opiniami do Władz Wydziału. Opiniuje on harmonogram zajęć, regulamin studiów, regulamin świadczeń, jak również program studiów. Studenci mają swoich reprezentantów w Uczelnianej Komisji ds. Kształcenia i Studentów. Wydziałowa Rada Samorządu zarządza również parkingiem przed budynkiem Uczelni. Studenci kierunku posiadają również swoją reprezentację w Radzie Dydaktycznej Kierunku, w ramach której mogą zgłaszać swoje postulaty i uwagi w sprawach dydaktycznych. Przewodniczący Wydziałowej Rady Samorządu wchodzi w skład uczelnianej Rady Samorządu Studentów. Uczelniana Rada Samorządu wspiera Wydziałową Radę i bierze udział w pracach organów takich jak Senat, Rada Uczelni czy Komisja Kształcenia i Studentów. Ustala również wysokość świadczeń dla studentów i wraz z rektorem dokonuje podziału środków przeznaczonych na działalność studencką. Podczas spotkania ze studentami wskazali oni, iż Samorząd Studentów otrzymuje adekwatne wsparcie organizacyjne, materialne i finansowe od Władz Uczelni i Wydziału. Również funkcjonujące na Uczelni koła naukowe

otrzymują wsparcie organizacyjne, materialne i finansowe. Posiadają swoich opiekunów, którymi są nauczyciele akademicy odpowiedzialni za wsparcie w rozwijaniu działalności naukowej. Na uwagę zasługuje wyróżniający się sposób możliwości uzyskania środków na działalność studencką: w ramach środków przyznanych przez Uczelnianą Radę Samorządu Studentów, w ramach dodatkowego dofinansowania od rektora oraz w ramach budżetu partycypacyjnego.

W ramach systemu wsparcia studentów prowadzony jest monitoring jego instrumentów, a wyniki pozwalają na wdrażanie działań doskonalących. Uczelnia prowadzi okresowe przeglądy form wsparcia studentów w procesie uczenia się w ramach badań ankietowych. Studenci kierunku mają możliwość dokonania oceny zajęć dydaktycznych, a także oceny pracy dziekanatu. W ramach oceny dziekanatu studenci odpowiadają na pytania dotyczące sposobu i jakości obsługi. W ramach oceny zajęć dydaktycznych studenci odpowiadają na pytania dotyczące sposobu i poprawności prowadzenia zajęć przez prowadzącego, postawy wobec studenta. Istnieje także możliwość przekazania innych uwag czy spostrzeżeń w ramach pytania otwartego. Ankietyzacja odbywa się po każdym zakończonym semestrze, a wyniki ankiet analizowane są przez władze kierunku i wydziału, które, w przypadku wystąpienia sytuacji niepokojącej organizują spotkanie z ocenianymi pracownikami celem wyjaśnienia potencjalnych problemów. Studenci mają również możliwość zgłaszania uwag podczas dyżurów dyrektora kierunku i jego zastępcy, a także podczas dorocznych spotkań z dyrekcją kierunku oraz władzami wydziału. Podczas spotkania studenci wskazali na umiarkowaną adekwatność pytań zawartych w ankiecie oceny dydaktycznej w odniesieniu do specyfiki kierunku oraz procesu nauczania. Rekomenduje się dokonanie, wraz z Samorządem Studentów, ewaluacji pytań zawartych w ankiecie celem zwiększenia ich adekwatności do rzeczywistych potrzeb oceny jakości procesu nauczania na kierunku oraz zwiększenia ich zwrotności.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie nauczania jest wszechstronne, przybiera różnorodne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie nauczania i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności właściwych dla kierunku, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników w procesie uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach ewaluacyjnych i doskonalących. Wsparcie sprzyja rozwojowi naukowemu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Dobrą praktyką jest wsparcie osób studiujących przez liczną grupę koordynatorów, dyrektorów kierunków, pełnomocników oraz rzeczników, do których każda osoba studiująca może się zgłosić, a także jasny i przejrzysty podział ich kompetencji.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się przegląd dostępnych ofert praktyk dla studentów ze specjalności Pedagogika resocjalizacyjna z penitencjarystyką i zwiększenie oferty w ramach zgłoszonego przez studentów zapotrzebowania.
2. Rekomenduje się wprowadzenie możliwości zgłaszania anonimowo skarg i wniosków przez osoby studiujące.
3. Rekomenduje się dokonanie, wraz z Samorządem Studentów, ewaluacji pytań zawartych w ankiecie oceny dydaktycznej celem zwiększenia ich adekwatności do rzeczywistych potrzeb oceny jakości procesu nauczania na kierunku oraz zwiększenia ich zwrotności.

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Publiczny dostęp do informacji o studiach prowadzonych przez Uniwersytet Śląski zapewniony jest przez następujące źródła: stronę internetową Uczelni, stronę internetową Wydziału Nauk Społecznych, Biuletyn Informacji Publicznej oraz media społecznościowe (między innymi Facebook). Strony internetowe przewidują możliwości zmiany języka na język angielski, jak również możliwość zmiany rozmiaru czcionki, ustawienia kontrastu i podkreślenia elementów klikalnych. Na każdej ze stron widnieje deklaracja dostępności. Na podstawie analizy publicznych źródeł dostępu do informacji stwierdza się, iż jest ona kompletna i publicznie dostępna dla jak najszerszego grona odbiorców, w tym

osób z niepełnosprawnością, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem.

Dostęp do informacji obejmuje: cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. Wspomniane informacje zawarte są między innymi na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, strony Uczelni oraz strony Wydziału. Warty wspomnienia jest, iż Uczelnia podaje do publicznej wiadomości kompletne sylabusy przedmiotów. Strona internetowa zarówno Uczelni, jak i Wydziału skonstruowana jest w sposób pozwalający na intuicyjne z niej korzystanie. Zakładki skategoryzowane są według charakteru interesariuszy. Na stronie Uczelni znajdują się bezpośrednie odnośniki do stron wydziałów, w tym Wydziału Nauk Społecznych.

Dostęp do informacji podlega okresowemu monitorowaniu aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości. Sposób realizacji publicznego dostępu do informacji zawarty jest w Procedurze Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia dla kierunków studiów organizowanych przez Wydział Nauk Społecznych. Dostęp do informacji podlega ocenom interesariuszy, w tym interesariuszy zewnętrznych. Prodzikan ds. Badań naukowych i promocji współpracuje z Samorządem Studentów oraz przedstawicielami kół naukowych w celu monitorowania czy informacje zamieszczane na stronie internetowej są poprawne i aktualne. Studenci mogą również zgłaszać uwagi dotyczące dostępu do informacji publicznej podczas corocznych spotkań z dyrektorami kierunków, które wykorzystywane są do ewaluacji jakości zamieszczanych informacji. Jednakże, podczas spotkania ze studentami wskazali oni, iż wzory dokumentów na stronie nie są aktualizowane na bieżąco. Rekomenduje się dokonanie przeglądu zamieszczonych na stronie wzorów dokumentów i ich aktualizację.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do kompleksowej, zrozumiałej informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Rekomendacja

1. Rekomenduje się dokonanie przeglądu zamieszczonych na stronie wzorów dokumentów i ich aktualizację.

Zalecenia

brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

System zapewniania jakości kształcenia (dalej: SZJK) funkcjonuje na Uniwersytecie Śląskim od 2012 roku i podlega stałej ocenie oraz modernizacji. Polityka jakości kształcenia obejmuje studentów wszystkich poziomów i form studiów, doktorantów, słuchaczy studiów podyplomowych oraz pracowników Uniwersytetu Śląskiego. Bieżący nadzór nad SZJK sprawuje rektor, przy wsparciu właściwego prorektora, komisji ds. kształcenia, dziekanów oraz kierowników kierunków studiów. W uczelni działa Biuro Jakości Kształcenia (dalej: BJK), będące częścią Działu Jakości i Analiz Strategicznych, odpowiedzialne za monitorowanie funkcjonowania SZJK zarówno na poziomie ogólnouczelnianym, jak i w poszczególnych jednostkach organizacyjnych. Jego zadaniem jest wspieranie organów uczelni, osób pełniących funkcje kierownicze oraz ciał kolegialnych w projektowaniu, organizowaniu i realizacji działań projakościowych. W skład SZJK wchodzi: uczelniany Zespół Jakości Kształcenia i Akredytacji, rady dydaktyczne kierunków studiów oraz dyrektorzy kierunków. Wydział Nauk Społecznych, prowadzący studia I i II stopnia na kierunku pedagogika, opracował i wdrożył Procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia dla kierunków studiów realizowanych przez wydział. Struktury SZJK na Wydziale Nauk Społecznych tworzą: dziekan, prodziekan ds. studenckich i kształcenia, dyrektorzy kierunków i ich zastępcy, Rada Dydaktyczna Kierunków Studiów, pełnomocniczka dziekana ds. jakości kształcenia i akredytacji, wydziałowa komisja ds. kształcenia i studentów oraz Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego. Dyrektor kierunku

odpowiada za realizację i monitoring działań pro jakościowych określonych w wydziałowym SZJK. Zakres zadań oraz wzajemne relacje wymienionych podmiotów są jasno zdefiniowane. Działania na rzecz zapewniania jakości kształcenia mają charakter systematyczny, planowy, kompleksowy i transparentny.

Zatwierdzanie, wprowadzanie zmian oraz wycofywanie programów studiów odbywa się w sposób formalny, zgodnie z obowiązującymi procedurami. Odpowiednie regulacje w tym zakresie zostały zawarte w Statucie Uniwersytetu Śląskiego. Zgodnie z jego zapisami, rektor podejmuje decyzję o uruchomieniu studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu. Senat uczelni uchwała regulamin studiów, zatwierdza programy studiów oraz określa sposób potwierdzania efektów uczenia się – po uprzednim zaopiniowaniu przez komisję ds. kształcenia oraz samorząd studencki. W procesie projektowania programów studiów uwzględnia się innowacje dydaktyczne oraz nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. Proponowane zmiany są opiniowane zarówno przez przedstawicieli samorządu studenckiego, jak i interesariuszy zewnętrznych.

Przyjęcie na studia odbywa się na podstawie formalnie określonych warunków i kryteriów kwalifikacji kandydatów.

Uczelnia prowadzi coroczną ocenę programu studiów, która obejmuje wszystkie istotne elementy, takie jak: efekty uczenia się, system punktów ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji efektów uczenia się, praktyki zawodowe, zasady i kryteria kwalifikacji kandydatów (uchwalane oficjalnie przez senat uczelni), a także losy absolwentów. Weryfikacja efektów uczenia się prowadzona jest na różnych etapach kształcenia – poprzez rozliczenie wszystkich przedmiotów w ramach poszczególnych form zajęć, ocenę efektów osiąganych podczas praktyk zawodowych, ocenę w procesie dyplomowania oraz egzamin dyplomowy. Zastosowane procedury i narzędzia umożliwiają pozyskanie szerokiego spektrum danych, kluczowych dla oceny i doskonalenia programu studiów. Funkcjonujący w Uczelni system zapewniania jakości kształcenia jest zgodny z obowiązującymi wymaganiami i pozwala na skuteczne modyfikowanie programów kształcenia.

W Uniwersytecie Śląskim istnieją i są stosowane formalne procedury dotyczące tworzenia, modyfikowania oraz wycofywania programów studiów. Programy te są systematycznie oraz w szerokim zakresie monitorowane i oceniane na podstawie zróżnicowanych danych oraz informacji. W procesie oceny programów, oprócz studentów i nauczycieli akademickich, uczestniczą również interesariusze zewnętrzni. Wnioski wynikające z oceny służą doskonaleniu całego procesu kształcenia.

Na poziomie Wydziału Nauk Społecznych, po zakończeniu roku akademickiego, Rada Dydaktyczna Kierunku Studiów opracowuje raport dotyczący jakości kształcenia na kierunku oraz na wydziale, a następnie przekazuje go do uczelnianej Komisji ds. Kształcenia. Raporty kierunkowe i wydziałowe stanowią podstawę do tworzenia zbiorczych raportów uniwersyteckich. Jakość kształcenia jest monitorowana poprzez analizę studenckich ocen pracy dydaktycznej, ocenę procesu dyplomowania, hospitacje zajęć dydaktycznych, spotkania dyrektora kierunku z pracownikami i studentami, a także konsultacje z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Elementem niedostatecznie wykorzystywanym w procesie doskonalenia jakości kształcenia są hospitacje, które – mimo istnienia odpowiednich procedur – nie są wykorzystywane w pełni jako narzędzie wspomagające rozwój dydaktyczny.

W świetle zaleceń sformułowanych w kryterium 1, 2 i 3 należy wskazać, że SZJK na poziomie Wydziału nie działa optymalnie, szczególnie w wymiarze diagnostycznym.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

(Ocenę realizacji zaleceń należy uwzględnić w ocenie spełnienia kryterium, mając na uwadze postanowienia ust. 4 pkt 2 zał. nr 3 do Statutu PKA)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.			
2.			
...			

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zalecenia sformułowane w wyniku oceny programowej kierunku pedagogika (studia pierwszego i drugiego stopnia) wskazują na występowanie nieprawidłowości, głównie o charakterze diagnostycznym, w funkcjonowaniu uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia na poziomie Wydziału Nauk Społecznych. W szczególności stwierdzono brak właściwego przyporządkowania koncepcji kształcenia do dyscypliny naukowej stanowiącej podstawę teoretyczną kierunku, tj. pedagogiki. Ponadto ogólne efekty uczenia się przypisane kierunkowi nie były sformułowane prawidłowo – brakowało im precyzji, odniesienia do wymagań określonych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 25 lipca 2019 r.) oraz spójności z charakterem studiów. W efekcie program kształcenia nie zapewniał pełnej realizacji zadań przypisanych kształceniu nauczycielskiemu. Nieprawidłowości dotyczyły również szczegółowych efektów uczenia się, które w wielu przypadkach nie spełniały kryteriów mierzalności, były niespójne z treściami programowymi i nie miały przypisanych adekwatnych metod weryfikacji i oceny. Brak przejrzystego powiązania efektów uczenia się z formami zajęć oraz metodami ich sprawdzania wskazuje na deficyty w systemowym podejściu do projektowania i ewaluacji programu studiów. Nie przeprowadzono kompleksowego przeglądu treści programowych pod kątem ich zgodności ze standardem kształcenia nauczycieli ani nie zidentyfikowano i nie wyeliminowano powtórzeń treści pomiędzy pierwszym a drugim stopniem studiów. Wskazuje to na brak efektywnego działania mechanizmów przeglądu i aktualizacji programu

kształcenia w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości. Kolejną istotną kwestią była niewystarczająca liczba godzin zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, co jest niezgodne z wymogami dotyczącymi formy studiów stacjonarnych. Stwierdzono również brak konsekwencji w określaniu zajęć do wyboru, co stanowi odstępstwo od zasad zawartych w obowiązującym standardzie. Niewłaściwe przypisanie punktów ECTS do zajęć z dziedziny nauk humanistycznych wskazuje na brak przejrzystego algorytmu przypisywania nakładu pracy studenta do poszczególnych komponentów programu. W związku z powyższym zalecono uporządkowanie i dostosowanie szczegółowych efektów uczenia się do standardu kształcenia nauczycieli oraz dobór odpowiednich metod ich weryfikacji i oceny. Zalecenia te mają na celu przywrócenie zgodności programu z obowiązującymi przepisami oraz zapewnienie wysokiej jakości kształcenia, odpowiadającego potrzebom przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela zgodnie z aktualnymi wymaganiami edukacyjnymi i społecznymi.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak dobrych praktyk.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się aktualizację oferty miejsc do realizacji praktyk zawodowych.
2. Rekomenduje się dokonanie ewaluacji procedury ocen zajęć dydaktycznych w procesie ankietyzacji.

Zalecenia

1. Zaleca się prawidłowe przyporządkowanie koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika studia drugiego stopnia do właściwej dyscypliny naukowej stanowiącej podstawy teoretyczne kierunku.
2. Zaleca się prawidłowe określenie ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się dla kierunku pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia z uwzględnieniem zasadności przyporządkowania studiów do wymagań standardu kształcenia nauczycieli zał. 3. oraz dobranie do nich właściwych metod weryfikacji i oceny efektów uczenia.
3. Zaleca się dokonanie przeglądu treści programowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia z uwzględnieniem kryterium ich zgodności z efektami uczenia się przyjętymi za standardem kształcenia nauczycieli 2019 r. zał. 3 oraz ze względu na powtórzenia treści na studiach pierwszego i drugiego stopnia.
4. Zaleca się zwiększenie liczby godzin zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów w programie i planie studiów stacjonarnych.
5. Zaleca się wdrożenie zasad określonych w standardzie kształcenia nauczycieli 2019 r. zał. 3 w zakresie określania zajęć do wyboru.
6. Zaleca się prawidłowe określenie liczby ECTS przypisanych zajęciom z dziedziny nauk humanistycznych.
7. Zaleca się wprowadzenie zajęć z języka obcego na studiach drugiego stopnia.

8. Zaleca się wprowadzenie systemu ewaluacji prac dyplomowych i procesu dyplomowania, który zapewniałby rzetelność ocen i ich porównywalność.
9. Zaleca się wdrożenie systemu hospitacji zajęć dydaktycznych oraz praktyk zawodowych.